

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

Interrogatorii pars tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

tradicit vitati sibi qm nouit
Inuidētia sine grē ē cū dolet
qs d grā dī z glia crescēte in
hoibz. Obstatio confirmat vo
luntatē suā in pctis cōmissis
Impnia aut dī cū qs pponit
firmē se in futurū n penitere.

De scismate.

D E scismate. h pctm cō
mittit cū qs recedit ab
obediētia r romane ecclie su
mēs sibi aliō caput vl sequēs
aliquē canonicē n electū. z sp
ē mortale z excōicatio ē tales
nisi forte cū essēt duo qz qli
bet haberet psumo pōtifice a
suis seqcibz. z nescit clare qs
sit canōice elect⁹. In h em vi
dēt ppli excusari si n st ptna
ces. s; pati illi adberere quem
sciunt vere esse electū canoni
ce. Si inuit ordiatiōibz l'alie
natiōibz factis a scismaticis ex
cōicat⁹ ē. extra de scisma. c. j.

De infidelitate pagano
rum hereticorum. zc.

D E infidelitate pagano
rum hereticorū vel iu
deorū qz qdlibet est
grauissimū pctm ducens ad
dānatōez. nō optet h dicere i
ter hos. Soli enī heretici sūt
excōicati. s; z cū alijs pcpue
iudeis n d; hri domestica cō
uersatio. z pcpue idiote. Po
tes circa hmoi iterrogare p;

ut tibi videt. s. si habuit aliqd
dubiū i his q sūt fidei. vtz d
sacro altar; z hmoi. z si d h hz
displicētiā nō curādū. Si at
volūtarie z spōte dubitat eēt
mortle. Heretic⁹ qdē ē excōi
cat⁹ z nō pōt absolui circa se
dem aplicam. vt ptz in pcessū
curie. Itē receptor credēs vl
fautor hereticorū ē excōicat⁹.
extra de here. c. qd cūq; .li. vj.

Incipit ter

tia z vltima ps i q tractat de
mō interrogādi fm stat⁹ diuer
sos psonaz. z pmo ad iugas
tos. c. j. z hz. s. xxiij.

Hinc ves

N ro formāde sūt itro
gatiōes prinētes n
ad oēs s; solū ad qsdā status
hoim. z pmo ad iugatos in
terrogādi sūt n oēs. s; put vi
det. Si d facto pterit in alt
q cau phibito mortale ē. qz ē
phibitiōez. nisi i grantia facti
pbabi⁹ eos excusaret. Sed
sciendū est q sūt qdā ipedin
ta q ipediūt mrimoniū z bens
dū et dirimūt iā zctū qa nul
lū ē. qd itelligēdū ē qn dicta
ipedinēta pus int eos inue
niūt qz sit zctū mrimoniū. et
ea pntent i istis psibz. Error

Interrogatorii pars tertia.

Aditio votū cognatio crimē.
Lul^o dispitas vis ordo liga
mē honestas. Si sis affinis
si forte coire nequibis. Hec
associāda vetant cōnubia fa
cta retractāt. Pro horū aliq̄
li breuissima dēclaratōe. No
ta q̄ error intelligit̄ de p̄sona
nō d̄ fortuna v̄l bonitate cū. s.
q̄s p̄bit cū berta credēs esse
Latarinā, cū q̄. s. itēdebat cō
trahere. Cōditio intelligit̄ d̄
p̄ditōe suili. s. cū q̄s p̄bit cū
serua credēs eā eē liberā. Nā
si liber p̄bit scient̄ cū serua t̄z
m̄rimoniū. t̄z s̄l̄r si p̄bit suus
cū libera credens esse serua t̄z
Idē videt̄ si seruus cū sua h̄
crederet̄ eē libera. Notū. s. so
lēne p̄ p̄fessionem tacitam v̄l
expressam alicui religioni ap
probate. tal̄ etiā eēt excōicat̄
Cognatio q̄ est triplex. scz na
tural̄. spūalis t̄z legalis. Na
turalis d̄z consanguinitas. t̄z
h̄ h̄z tres líneas. s. ascēdētū.
vt p̄r t̄z au^o t̄z hmōi. descendē
tū. vt fili^o nepos t̄z hmōi. col
lateralium. vt fr̄es sorōres et
hmōi. t̄z h̄z q̄libz linea. q̄rtuor
grad^o exclusiue p̄cipue cōlla
terales. nā int̄ ascēdētes t̄z de
scēdētes videt̄ eē p̄petua p̄bi
bitio h̄ ē etiā excōicatō. Cog
natio spūalis h̄z etiā tres ḡ
dus et p̄bit̄ in baptismo t̄z cō

firmatiōe. Prim^o ē int̄ tenēs
tē ad baptisimū vel cōfirmatio
nē t̄z eū q̄ tenet̄. q̄ d̄z paritas
vel filiatio. Scōs est int̄ p̄fz
t̄z m̄fem carnalem ei^o qui tene
tur t̄z eū q̄ t̄z cū vxore eius. et
d̄z cōpaternitas. Tert^o est i
ter filios naturales ei^o q̄ t̄z t̄z il
lā q̄ tenet̄ t̄z dicit̄ fraternitas.
Cognatio tertia. s. legal̄ q̄ fit
p̄ adoptiōem h̄z tres líneas l̄
grad^o. Prim^o ē int̄ ip̄z adop
tātē t̄z filiā quā adoptauit ac
etiā filiā ip̄i^o adoptati. Secū
dus est int̄ vxorem adoptat̄is
t̄z ip̄m adoptatū. ac etiā vxorē
re adoptati t̄z ip̄m adoptantē
Tert^o est int̄ filios naturales
t̄z legitimos adoptantis t̄z ip
sum adoptatū. t̄z hoc tm̄ cum
ip̄i filij sūt in pt̄ate pat̄r. Cri
men istud qd̄ h̄z dirimere p̄
ctū t̄z ip̄edire p̄hēdū intelli
git̄ tm̄ de duobz criminibz in
duobz casibz. Prim^o ē q̄ cū
mulier machiat̄ cū effectu in
mortē vxoris alteri^o vt habe
at illū in virū. vel ecōtra virū
mortē alteri^o viri vt habeat il
lam in vxorem t̄z. Secūdus
cū q̄s dat fidem alicui iuga
te ducere eā in vxorē post vi
ri sui mortē. t̄z cū ista p̄missiōe
sequitur adulteriū. Lul^o dis
paritas vt si fidel̄ p̄bat cū iu
dea vel pagana p̄manente in

infidelitate, sec^o si heret cū heretica, nā tūc t3, sed cobabitare nō debent si eēt ei piculū incurrēdi in heresim, z peccauit mortalit^r cōtrahēs cū tali. **U**s, i. violētia, s. absoluta i. pedit z dirimit, z silr violētia p metū q̄ p̄t cadere in cōstātē virū, z p̄tinet i hoc vsu. **S**tupri atq; stat^o p̄bers atq; necis nisi postea de inuito efficiat voluntari^o. **O**rdo itelligit de ordine sacro, i. sub diaconatu z sup̄, atq; p̄bens eēt excōicac^o. **B**reci i sacri vti p̄nt h̄cto, s. nō p̄nt h̄here **L**igamē, i. si sit alteri ligatus p̄ iugū, etiā p̄ vba de p̄nti nōdū p̄sumatū, nam talis nullomō pōt alteri m̄rimonialr copulari, nisi ille cū q̄ p̄traxerat p̄fiteat in aliqua religionē. **E**t si recederet vn^o iugū ita q̄ p̄ multos annos alter nihil audiret de eo nō liceret alteri cōtrahere, nisi sciret de morte ei^o. **H**onestas, i. publice honestat^r iusticia q̄ orit ex spōsalibz p̄tract^r cū aliq̄ cū q̄ postea nō seq̄tur m̄rimoniū p̄t mortē vel aliā causam, nā cū nulla p̄sanguinea illi^o vsq; ad quartum gradū cōtrahere pōt. **A**ffinitas est p̄ximitas q̄ cōtrahit p̄ eū q̄ duxit vxorē, z omēs cōsanguineos vxoris vsq; ad quar

tum gradū, z vxorē ip̄az z oēs cōsanguineos viri ei^o vsq; ad quartū gradū, nec illa mulier pōt p̄trahere cū aliq̄. **E**t nota q̄ affinitas p̄trahit etiā p̄ fornicariū coitū, ita q̄ ille q̄ fornicat cū aliqua nō pōt cōtrahere matrimoniū cū consanguinea aliq̄ ei^o vsq; ad q̄rtū gradū, neq; illa mulier pōt p̄trahere cū aliq̄ p̄sanguineo fornicatis cū ip̄a vsq; ad q̄rtū gradū z scienter p̄trahens in h̄mōi gradibz affinitatis est excōicac^o. **S**i forte coire nequibus, **I**mpotētia exercēdi actū iugālē que pōt prouenire vel ex frigiditate naturali, vel ex maleficio vl̄ indispositiōe membri genitalis viri vel mulieris. **D**e his oibz impedimētis habes plene in q̄rta parte sūme titulo, j. **S**ed nota q̄ nō optet nec expedit interrogare oēs coniugatos singillatim de his impedimētis sed de illis tm̄ de quibus possit p̄sumptio haberi, et p̄cipue de impedimēto criminis vel cognationis vel publice honestatis, sed multo mag^s d̄ affinitate. **S**i tm̄ q̄s cognosceret consanguineam ei^o cum qua iam cōtraxit p̄ verba d̄ presenti, et multo mag^s si iam cōsumauit matrimoni

Interrogatorii pars tertia

um. matrimonium quod tale non dividit, sed amittit ius petendi debitum. ita quod petere non potest absque mortali peccato, tenet tamen reddere exactus. Idem de muliere quae permittit se cognosci a consanguineo viri sui. Si vero antequam contraxit per verba de presenti cum aliquo cognovit consanguineam eius, ita quod semine admisit intra claustra pudoris non potest iam habere illam, et si iam consummasset cum illa non tenet matrimonium, nec in hoc potest dispensari cum illa nisi per papam. Unde ante dispensationem semper peccat mortaliter exigens et reddens debitum sciens dictum impedimentum. Alter vero coniugum nesciens excusatur de peccato ex ignorantia facti probabilis de his et omnibus alijs quam casus occurrunt vide plenius in summis. Si contraxit matrimonium clandestine quia mortale est propter prohibitionem ecclesie. Si habet votum simplex continentie contraxitque matrimonium peccauit mortaliter, nisi sit dispensatus a papa prius, et tenet adimplere votum usque ad consummationem matrimonij, nam ipso consummato impotens fit ad implendum, et exactus omnino tenetur reddere expresse vel in-

terpretatiue petenti, sed exigere non potest sine dispensatione alias peccat mortaliter. Si contraxit cum aliqua vel muliere cum aliquo per verba de futuro, et post matrimonium cum aliquo contraxit vel de futuro vel de presenti mortaliter peccauit propter fractam fidem, nisi de communi consensu mutuo se absoluerint, quod fieri debet per iudicium ecclesie. Vel nisi aliquis septem casuum superuenierit, quibus solui possunt sponsalia, quod habes in summis. Si post matrimonium contractum per verba de presenti contraxit cum aliquo mortaliter peccauit, nec tenet matrimonium etiam si esset consummatum et filios genuisset sed oportet redire ad primum, nisi ille cum quo prius contractum est ingressus esset religionem ibidem professus, vel nisi cum eo papa dispensasset in secundo, in quo tamen secundum theologos dispensare non potest, sed quia difficile est disputare de potestate pape si sine breuereptione obtenta est forsitan transire potest. Si contraxit matrimonium, vel filios vel filias iunxit matrimonio ante etatem legitimam, quia prohibitum est. Etas autem

legitima s̄m iura est in duodecimo anno si est femina, in quododecimo si est masculus, scilicet ad contrahendū per s̄ba de p̄senti, et ad cōsumādū matrimonii. Si cōsumauit matrimonii ante benedictiones nuptiarum est mortale, ubi scilicet consuetum est benedici nuptias, quia contra prohibitionem ecclesie.

Et hic aduertendum est. Quamuis sponsi non consumment matrimonium cum sponsis ante benedictionem in multis tamē locis multas turpitudines et corruptelas faciunt cū eis, illas visitando vñ interrogandū est de his ubi ista repiūt. Si celebravit nuptias tpe phibito ab ecclesia quod mortale ē. Tpa autē phibita sunt ista, scilicet ab aduentu vsq; ad epiphaniā, et a septuagesima vsq; ad octauā pasce, et a tribus diebus añ ascensionis vsq; ad octauam pentecostes exclusive.

De actu et peccatis cōmissis in eodem.

Sciendū ē quod in actu huius iugali aliquiūt ubi ē dubiū vtrū sint mortalia an venialia. Aliq; vero sunt que sunt manifeste mortalia. Aliq; in quibus est venia

le. Aliq; in quibus nullū peccatū ē

Primo quod mortale est si exerceat tal' act' extra vas debitū, vñ etiā si intra vas debitū tñ nō suscipit semē ad euitandū gnationē. Si ex actibus impudicis extra actū m̄rimos nū sequit' pollutio in altero ipsorum. Si exercēs actū iugale huius appetitū deliberatū ad aliā. Si se huius ad eā ita inordinat' affectu in actu iugali acti nō eēt vxor ei' quod etiā op' carnale ageret cū illa vñ aliā, difficile tñ est h' discernere et cognoscere. Si alter alteri oīno exigēti denegat d̄bitū sine cā legitima, p̄t quod exigēs incurrit incōtinentiā vel ḡue scādali. Esset autē cā legitima si notabilr timeret notabile nocumentū psone vel iugis vel plis in vtero, vñ quod ex adulterio p̄missio pdidit ius petendi debitū, vel etiā si in loco sacro peteret, quod sic loc' violaretur, vel etiā in publico, quod cōtra debitā honestatē. Nō est autē legitima cā oīno denegādi d̄bitū petenti in die ieiuniorum vel festoz solenniū, vñ ira quā habēt adinuicem per parū tps. Dubium ē mortali quando quēz seruat vas debitum, sed modus indebitus, puta si lateraliter vñ a p̄

Interrogatorii pars tertia.

te posteriori accedat ad vas
debitū, v'l mulier supgrediat
vix: in q'bo modis z p'cipue i
ultimo aliq' dicūt eē mortale
Alij s'o vt Tho. et Alb. di-
cūt q' non ē mortale de se: sed
pōt esse signū mortalis cōcus-
piscētie: nec p' hoc impedit ge-
neratio: z si nō ita apte p'ces-
entur, Vñ in hmōi noli p'cipi-
tare sententiā: nec denegare, s.
absolutionem perseuerāri in
hmōi. S; detesteris z phibe-
as q'ntū potes: q'ntū s'o h' etiaz
fieret p'mo z secūdo nō p'pter
piculū abortus: forte tūc eēt
sine pctō. Dubiū etiā de mor-
tali ē tpe mēstruoz z p'cipue i
exigēte sciēte talē d'fectū: quē
qdā ponūt eē mortale, p'cipue
q'ntū nō est q'si cōtinuus s;
cōsuetus vt mēsuratim, Alij
dicūt s'riū: vt Pe. de pa. z h'
opinio ē cōmunior. Vñ nec
p'pter hoc deneges absolutio-
nē: s; phibeas q'ntū potes de
exactione exigēti: z exactū ad-
moneas vt nō assentiat exi-
genti: nisi ex h' timeat de eius
incōtinētia. Dubiū est etiaz
d' exigēte debitū a cōiuge per-
manente in adulterio siue oc-
culto siue māifesto q'd ipse no-
uit. Hoc q'dā dicūt esse mor-
tale in exigente: qz facit p'ra-
p'stitionez ecclie: vt notat

xxxij. q. i. ca. si q's vxorē: z h' fir-
mat in summa p'isana. S; in
summa cōfessorū z archidia-
conus i rosario mitigāt hūc
rigorē excipiētes casum vt cū
h' faceret exigēs ad puidēdū
incōtinētie sue. Sed Pl. de
pal. multomag' mitigat hūc
rigorē vt cū nō sperat emēda-
tio ex hoc p'manētis in adul-
terio sed pot' deterioratio nō
peccat exigēs saltē mortaliē.
Veniale autē ē cū exigit actus
p'ingal. z si debito seruato va-
se z modo. tñ p'ncipalit' inten-
tiōe delectatiōis cōsequēde,
ita tñ q' stet intētiō infra limi-
tes m'rimoniū. Si exerceat
actus p'ingalis p'p' sanitates
corp'alē: pctm est. qz nō ad hūc
finē ordinatū ē. veniale tñ pu-
to eē pctm. In solēnitatib; et
ieiunijs exigere debitū in alijs
qua ifirmitate. s; p'cupie du-
ctus sine cōtēptu tñ sacri t'p'is
vel ecclesiastice exhortatiōis
veniale est. s'm Tho. z Ray. s;
reddens nō peccat cū timet d'
incōtinētia vel scandalo p'iu-
gis: peccaret autē si negaret oī-
no. In tpe s'o p'gnatiōis ex-
igere veniale est. si tñ nō est pi-
culū abortus. reddere s'o nul-
lū pctm ē. Ante purificatiōz
post partum exigere seruatis
alijs circūstantijs non videt

mortale fm Buil. Reddere
 fo nō volūtariē: nullū Exige
 re etiā vl' reddere debitū ante
 ingressum ecclie post partū d
 se nō videt pctm̄. z possūt mu
 lieres intrare eccliam añ qua
 dragessimū diem absq; pecca
 to in q̄ tñ est seruāda psuetu
 do prie. Act^o impudici q̄ ibi
 exercent nō prinētes ad opul
 sz ad exercitiū delectatiōis vt
 tactus z oscula z hmōi inoz
 dinatē cōit sūt venialia. q̄uis
 ibi possz eē tāta actū inordi
 natio q̄ posset esse peccatum
 mortale. Sine pctō aut exer
 cet act^o zingalis cum fit cā p
 lis suscipiēde. vl' etiā cū fit cā
 reddendi debitū. seruatis tñ
 alijs debitis circumstantijs.
 Debz tñ exactus oīno redde
 re: z p̄cipue vir vxori: nō solū
 exp̄sse sed etiā p̄ signa petenti
 nec vir dz vxorez auertere ne
 petat ppter piculum. Fit in
 tertio modo fm aliquos sine
 pctō. s. cū fit cā vitande forni
 catiōis in se vel in zingē sua.

Interrogatōes fiēde circa
 statum matrimoniū.

Ira p̄dicta sic p̄nt fi
 eri iterrogatōes. z p̄
 mo. Si vl' ē m̄rimo
 nio extra vas debitū. Si alijs
 qd fecit ad euitādū plem mō
 indebito. sz in vase debito. et

hmōi. Si vtēdo m̄rimonio
 habuit intētiōē ad aliā. Si
 tpe menstruoꝝ exegit vel red
 didit. Si in diebz festoz vl' ie
 iunioꝝ. Si tpe p̄gnatiōis. p̄
 cipue ppe partū. vl' añ purifi
 catiōez post partū. Si exegit
 vel reddidit a permanente in
 adulterio. Si p̄ncipalr cā de
 lectatiōis. aut alia zq̄ cā z cir
 ca hmōi iudicādū est d̄ pctō
 mortli vl' veniali iuxta p̄dicta
 vt patet i sūmis. Si oīno nes
 gavit debitū petenti. Si ex
 tra actus zingū per tactus se
 cuta ē pollutio i altero ipoz.
 Si excōicat^o aliquo vinclo
 s̄rit matrimonium. s. excōmu
 nicatiōe maiori: peccauit mor
 taliter. z p̄cipue quando sci
 uit. z hoc qz participauit i di
 uinis. s. sacramēto m̄rimoniū
 Idem videtur de minori ex
 cōicatione si eam nouit. qz ses
 pat a susceptiōe sac̄oz. z m̄ri
 monium est vnū ex sacramē
 tis ecclesie Si existēs in pec
 cato mortali p̄traxit m̄rimo
 nium videt mortale. qz sacra
 mētū suscipit in mortali scien
 ter. p̄cipue fo videt mortale
 s̄hēdo p̄ s̄ba de p̄nti. qz ibi ē
 essentia sacramenti. Si s̄rit
 cū aliq̄ p̄sona p̄ s̄ba de p̄nti
 vel de futuro non intendens
 habere illū vel illam in cōiū

Interrogatorii pars tertia

gem sed tñ copulã carnales
extorq̃re: mortalr peccauit: z
quis ñ sit ibi realr m̃imoni
um: cogend⁹ tñ est in foro cõ
sciẽtie illã ducere vel aliter il
li satisfacere: maxime si est se
cuta copula. i quo tñ casu ec
clesia iudicaret m̃imoniũ: et
cogeret illũ cui obedire tenet
Si vir nõ puidit vxori z fas
milie d̃ necarijs nõ tñ supflu
is. Si nimis eã exaspauit mi
nisybis vl factis. Si zeloty
pus: z ex h̃ nimis suspectuo
sus ñ eã fuit: vl nimis remis
sus in cura ei⁹. Si vxor ino
bediẽs z p̃tiosa: et sui sesus
fuit erga virũ. Si nimis icul
tar negligẽs circa gubernati
onẽ dom⁹. Si irreuerẽs z di
schola ad soceros z cognat
os. Si nimis dedit de rebz
viri pentibz suis vel paupibz
plus q̃ debuit. Si dedit licẽ
tiã viro coeũdi cũ alijs mul
eribz cũ pegrãret est mortale
Si ml̃ier nõ vult seq̃ virum
trãsserẽtẽ domiciliũ ad qd̃ te
net nisi eã traheret ad pctm̃:
aut dubitaret de morte sua.
aut essz vagabũd⁹. Si vterq̃
filios educavit in timore dei: et
in obediẽtia m̃adatorũ eius.

De principibz rectoribz et
baronibz

Capl̃m. III

Arca pri

c cipes: rectores: et
barones seculares

sic pñt fieri interrogatões: p
ut fuerit expediẽs fm̃ pditõz
psonaz. Et p̃mo Si p̃ vsur
patõz z iniusto titulo obtinu
it dignitatẽ: regimẽ vl domi
niũ ciuitat̃ vl castri: qz mor
taliter peccauit: z sp̃ i ip̃o ma
net dũ tenet hmõi vsurpatio
nẽ: nisi postmodũ titulu z sibi
iustificasset. nec ibi añ iustus
titulũ põt exercere iudicia si
ne mortali. Si ambitiosus
fuit ad dignitates z regimen
nimis aspirãs. z si intẽdit nes
gligere iusticiã ad req̃redum
amicos vt sic i dominio pers
maneat mortalit̃ peccat. Si
p̃latis eccl̃iasticis vl alijs su
pioribz suis nõ fuit obediẽs
z admonitões et correctões
ab eis factas nõ sustinuit pa
tienter. et si cõtempfit mortas
liter peccauit. Si sñas ex
cõmunicatiõis vel interdicti
nõ curauit. aut sic ligatus di
uinis se ingessit: quod e mor
tale. Si propt̃ crimen ei⁹ ci
uitas est interdicta. quod est
sibi ad maius iudiciũ. Si
p̃pter excõmunicatiõem lataz
in se iudices vl actores vl mi
nistros g̃uauit. qz vltra mor

tale est excoīcat^o. Si de factis aut defectibus ecclīasticarū personarū ad eū nō p̄tinētibus se inuolūmiserit, v̄l trahēdo ad suū iudiciū z h̄mōi peccauit mortalit̄. Et si cepit v̄l cape facit v̄l p̄cutere vel incarcerare clericos v̄l religiosos etiā d̄linq̄ntes est excoīcat^o si nō habuit p̄us l̄nīaz a p̄lato suo. Si electionē alicui^o maliciose impedit v̄l p̄ violētīā aliquā intrōmiserit, v̄l si ḡuauit aliq̄d monasteriū v̄l collegiū, eo q̄ nolebat eū eligere p̄ q̄ rogabat est excoīcatus v̄ltra mortale.

Si p̄hibuit subditis ne venderent clericis necessaria, vel eis panem coq̄rent, ex q̄ non habuit ab eis quod voluit.

Si patronatus ecclīarū de nouo sibi vsurpauit, v̄l bona vacantium ecclīarū aut monasteriorū v̄ltra mortale ē excoīcatus. Si posuit tallias vel collectas vel alia grauamina clericis vel alijs p̄sonis ecclīasticis sine licentia pape, si non desistat post ammonitionem est excoīcatus.

Si fecit statuta vel leges p̄tra libertatem ecclīasticarū vel iudicauit s̄m ea, vel dedit p̄siliū ad h̄mōi, v̄l non remouit si potuit v̄ltra mortale peccatum est excommunicatus.

Si noua pedagia instituit nō habēs autoritatē a p̄ncipe sup̄ h̄, v̄l antiq̄ seu noua pedagia augmētauit excoīcat^o est secus si fec̄ h̄ cū l̄nīa p̄ncipis z cā rōnabili, z nō tenuit stratā publicā securam vt debuit peccauit mortalit̄, z tenet ad restitutiōz. Si a clericis z religiosis teloneuz pedagium seu gabellā accepit p̄his q̄ deferrūt vel deferrī faciūt non cā negociatiōis ḡuiter peccat z est excoīcatus. Quāuis aliq̄ vt Jo. cal. hāc nō admittant qz nō est recepta et papa scit z tolerat, imo ip̄e facit in terris suis, sed tutius est vt obseruetur. Si publicos vsurarios alienigenas et non inde oriūdos ad fen^o exercēdū in ciuitatibus suis admittit, vel admissos inde infra certum tps nō expellit: est excoīcat^o. Et idē, si ciuis ex̄ns dedit ad h̄ p̄siliū vel fauorem, hoc verū est si talis est p̄sona ecclīastica habens dominium, scz tpale, nā d̄ns secularis nō est excoīcat^o s̄ est excoīcand^o, c. vsuraz. d̄ vsu. li. vj. n̄ tñ ep̄i et supra incurrunt, sed aliq̄ non. Itē si ciuis ex̄ns dedit ad hoc p̄siliū v̄l fauorē. Si nauigātes indistincte dep̄dat^o ē vel dep̄dari fecit, v̄l h̄ facuz.

Interrogatorii pars tertia.

noie suo ratū habuit vt pira-
ta excōicat^o ē excōicatiōe pas-
pali. Si nauigātes expolia-
uit. vel res eoz ad port^o ter-
rarū suaz a mari dlatas sibi
approhauit. qd ē rapina. z ex-
cōicat^o ē fm aliqs. Si incē-
dia fecit vel fieri fec. diruit vl'
fregit ecclias vl' loca religio-
sa est excōicat^o. z si essz denū-
ciat^o esset casus papalis. Si
emunitatē eccliaz violauit.
videlicz faciēdo capere hoies
in eis pp̄ debita aut malefis-
cia in ecclia vl' locis p̄uilegia-
tis sacrilegiū cōmittit. z p̄t ex-
cōicari. z est mortale. sec^o essz
si cōbustores eccliaz illuc fu-
giētes. vel violatores eccliaz
qz tunc pp̄ h̄ nō gaudēt imū-
nitate eccliaz. Si ecclias
vl' p̄sonas eccliaſticas siue p̄-
uilegia eaz violauit. vt multi
tyrāni faciūt. Si fecit rep̄s-
salias vel pmisit fieri. aut ab
antiq̄ cōsuetas fieri fecit con-
tra p̄sonas eccliaſticas est ex-
cōicatus. nisi illas reuocauerit
infra mensem. c. z ū p̄igno-
rationes. de iniur. z dam. da.
li. vj. Verū aut liceat facere re-
p̄salias s̄ laicos. vide i. ij. p̄-
te summe. ff. ij. Si ad ecclias
in q̄bus patron^o fuit non po-
sunt idoneos vel rep̄sentant.
sed ineptos z idiotas vel cō-

cubinarios z alios malos p̄-
sentant. vl' subditos suos ec-
clesiarū patronos tales elige-
re aut suos presentare psuasit
sic mortaliter peccauit. Si
recepit pecuniā vt aliquē p̄se-
taret cū eēt patronus vl' sup-
plicaret pape vl' ep̄o p̄ b̄nificio
alicui p̄ferendo simoniā p̄mi-
sit. vel etiam absqz pecunia si
porrexerit p̄ces p̄ indigno ē mor-
tale z simoniac^o. Si fuit fau-
tor vl' defensor hereticoz aut
etiam scismaticoz peccauit
mortalit̄. z est excōicat^o. Si
impediuit volētes recurrere
ad forū eccliaſticū super cau-
sas q̄ ad ipm forū p̄tinent. ne-
scz corā eccliaſtico iudice hu-
iusmōi cause agitent. vl' ad h̄
dās p̄siliū auxiliū vel fauorē
ē excōicat^o. Si bellū assūpsit
iniuste vl' fuit adiutor iniuste
bellātis. qz oīa mala q̄ inde se-
quunt̄ ei reputāt ad culpā. et
tenet ad restitutiōz oīm dāno-
rū inde seq̄ntiū. z h̄ nisi ad ad-
iuuādū eū teneret z seruiendū
vicz qz miles aut ei^o vasallus
talis ei adiuuās cū ē dubium
an bellū sit iustū excusat. xxiij
q. j. c. qd culpā. nō aut excu-
saret si sciret bellū esse iniustū
Si p̄suluit existēs in offi-
cio cōitatis q. s. assumat̄ ius-
tū bellū tenet ad oīa mala et

dāna, nisi pponeret in cōsilio
 matia mō falso tāq̄s cēt iustū,
 tūc em̄ igrātes vidēt excusari
 De matia belli z qñ iustū dis
 cañ. vide in sū. in. iij. pte. ti. ij.
 Si indiscretos z tyrānos of
 ficiales fec̄ seu p̄posuit terris
 suis tenet de dānis z mal' eos
 rū. si sciebat eos cētales sec̄
 si igrabat, nisi cū audisset nō
 remouerit eos si potuit. Si
 iniustas exactiones seu colle
 ctas iposuit rapinā p̄misit et
 q̄ dicāt iniusta tallia seu col
 lecta, z quō satisfacere d̄beat
 vide i. iij. pte. ti. ij. Si posuit
 in deos i officijs publicis. qd̄
 phibet. xvij. q. iij. c. p̄stituit.
 Si ea q̄ sūt cōitars appropas
 nit sibi, vicz siluas z cāpos et
 hmōi mortalit̄ peccauit et te
 net ad restitutioz. Si liberos
 hoīes in seruos sibi subiecit,
 chriani em̄ n̄ p̄nt redigi in ser
 uitudē rōe belli. v' etiā capti
 n̄ p̄nt licite emi in suos. vel
 empti vendi z emi ab alijs nō
 p̄nt. s̄ infideles bñ redigunt̄
 i seruitutē. z emi z vēdi p̄nt ca
 pti iniusto bello. qui si postea
 efficiāt chriani. n̄ tñ ex h̄ libe
 rant a seruitute. q̄uis sit piū h̄
 facere. Si a decedētibz sine
 filijs accepit bōa ipoz n̄ p̄mit
 tēs eos testari z legare ad pla
 citū nisi tal' p̄ria haberet talē

subiectioez a tpe cui nō ē me
 moria in d̄riū. Si nimis vin
 dicatiū fuit. Si homicidia
 mutilationes incarcerationes
 vulnera. z hmōi seua sine ius
 ticia. vel cū iusticia s̄ ex odio
 z vindicta fec̄ pcurauit vel p
 misit z hmōi ḡuia sūt mortalia
 Si torneamēta v' duella fie
 ri fec̄ vel p̄misit vel ludos v'
 spectacula piculosa anīe vel
 corpi. vt p̄ncere lapides ad in
 nicē. v' rep̄ntatiōes turpitu
 dinū fieri fec̄ vel p̄misit z non
 phibuit. si sine ḡui scandalo
 potuit remouere mortal' pec
 cauit. di. lxxij. c. error. Si
 leges statuit q̄s nō debuit vel
 potuit. qz s̄z iniq̄s mortalit̄
 peccauit. Si nimis dur' fu
 it ad dispensandū vel p̄ceduz
 in qb̄ potuit v' ecōtra nimis
 facilis ad parcēdū delinq̄nti
 bus in p̄iudiciū iusticie z vti
 litatis cōis. Si feuda vasall'
 suis absq̄ iusticia d̄negauit. l'
 fuitiū idebitū ab eis exegit.
 aut fide n̄ suauit. Si ip̄e ex
 istēs vasall' alteri n̄ fuit fidel'
 d̄no suo vt d̄buit fm q̄ i iura
 mēto fidelitat' exp̄misit. v' ob
 seq̄uz d̄bitū n̄ p̄stitit. v' aliq̄s
 iuriā fec̄ d̄no. s̄ alienādo feu
 dū aut diminuēdo. vel aliq̄s
 hmōi mortale ē z tenet de dā
 nis. Si tutelā alicui sibi cō

Interrogatorii pars tertia

missas nō fidelr egit, s; bona illi? p̄sūpsit z dissipauit mortale ē, z tenet de dānis. Si in terra sue iurisdiciōis sustinuit iustas mēsuras aut iusta pōdera, aut iusta p̄cia rez, venaliū scient: mortale est: z teneri vidz si cōmode p̄t obuiare. Si r̄ peccat si inducit vel sustinet malas p̄suetudies aut corruptelas. Si tolerauit aut sustinuit publicos viuarios ide p̄t h̄ recipiēs certā q̄taz vl̄ sūmā annuatim mortale ē: z tenet illō sic acceptū restituere, n̄ vsurario: s; creditorib; ei? a q̄b; vsure sūt extortē fm̄ Tho. Si pign? aliq̄d habuit cui? fruct? nō cōputauit in sortē vsura ē. Et d̄ alijs sp̄eb; vsure si i aliq̄ offēdit vl̄ fuit princeps, d̄ q̄b; s̄, in, ij, p̄, te, ti, de vsuris. Si penas vl̄ emēdas i pecuniā p̄t cupiditate vl̄ odiū n̄ p̄t correctiōz delinq̄ntiū accepit, vel vltra d̄bitū extorsit, l̄ penas corporales aut mort; i pecuniariā p̄t auariciā s; iusticiā p̄motauit mortale ē. Si p̄misit i terris suis latrōes iualescere, l̄ maliciose eis fauēs, vel ex auaricia nolēs expēdere ad securā, dā p̄riam mortale ē, z tenet d̄ dānis z rapinis fact; si p̄mode poterat obuiare. Si ius

sticiā vēdidit vel mūera int̄q̄ accepit scz p̄ admīstratiōe iusticie, vl̄ alias iniusticiā fec̄ in iudicādo vl̄ fieri fec̄, mortale est. Si fidē p̄missaz violauit etiā inimico, nisi p̄us illexio lasset mortale ē. Si obsides suos n̄ liberauit, mortale est. Si viduos z pupillos s; op̄ p̄ssores n̄ d̄fedit cum potuit. Si treugas n̄ f̄uauit. Si nimis sūptuos? fuit z curios? in vestitu z appatu eq̄z z familie, cū canib; z auib; edificijs z iuujs, nā vt possint facere hm̄oi pōpas emungūt p̄p̄los vsq; ad sāguinē faciētes multa iusta. Si fec̄ edificari domos suas, vl̄ laborare i agr; suis vl̄ vineis, vl̄ liḡ portari p̄ rusticos l̄ colonos z nō soluit eis plene d̄ labore suo, nisi ad h̄ ex d̄bito tenerēt, l̄ si diebus festiuis fec̄ p̄ se laborare mortle ē, sic i p̄mo casu q̄d t̄n̄ mlti faciūt z male nec s̄bditi d̄nt obedire. Si nimis se occupauit i venationib; z aucupijs, vl̄ q̄d pel? ē subditos in his ḡuādo iducēs ad hm̄oi, z q̄d pessimū i dieb; festiuis et audit; diuis vt missa, p̄t q̄d d̄ns peccat mortalit̄ z oēs z ip̄e re? ē oim. Si p̄t discursus in hm̄oi d̄struxit segetes alioz tenet eis d̄ano, l̄ p̄misit

accipe vel fecit de blado et feno
alioꝝ a suis propter equos suos tenet
de dono. Idem et de alijs fructibus.
Si histrionibus superflue
dedit, vel nimis turpia reputata
tes in curia nutriti, vel cubi
na vel ludetes ad aleas et huius
iustitiam, que omnia sunt donabilia. Si
de castitate familie sue non cura
vit, sed inhoneste se habentes cum femi
minis et masculis retinuit nec
correxit eos cum possit mortali
peccavit. Si homo sit conjugatus
interroga de his que habet in, c. p.
cedenti, put videbit fore expe.

De iudicijs, (dies,

Capitulum III,

Arca iudi

c ces seu quicunque habet
bentem potestatem ordina
ria vel delegatam in quodam est primo
Si iurisdictionis aut potestatem rece
pit simoniacè, ut si iudex ec
clesiasticus, aut usurpativè, quod
usurpata potestas non dat auto
ritatem, vnde iudicando peccaret
mortaliter. Si excessit fines
mandati sine potestatis sue peccat
mortaliter, si scienter vel ex ignorantia
crassa. Si officialis vel iu
dex alius timore, odio, cupiditate
vel amore, vel alia causa
iniquam tulit sententiam advertens
ter: mortale est, et tenet ad omnem in
teresse parti lese, et si ille pro quo des
dit sententiam non vult satisfacere

vel non potest quoniam principaliter ipse tenet.
De Ray. Si per ignorantiam
crassam ipse tulit iniquam sententiam
in iudicio anime tenet, et peccat ut
dicit Ray, quod debuit scire se esse
sufficiens et non iudicare. Si per
negligentiam, quod sufficiens erat et
si laborasset ad inquirendum et les
gendum veritatem invenisset, sed negle
xit hoc agere tenet ut dicit Ray. Si
tamen agit cum eo qui ex ignorantia
crassa est cum eo qui ex malicia, et
hoc habet locum in iudice ordinario
non delegato. Si delegatus iu
dex iudicavit bona fide, et de con
silio peiorum tulit iniquam sententiam
non videtur peccare aut teneri ad
restitutionem lesam, tunc quod necessi
tate obedientie iudicavit, tamen
quod sepe ex certa scientia delegatus
assumit qui est ignarus iuris, quod bo
nus vir, quod est verum: nisi in quodam
modo consilium fuisset negligens aut
culpabilis, tunc enim peccat et tenet
ad restitutionem. Similiter. Si
assessor inducit iudicem ad ferendam
iniquam sententiam: excusat quod dicit
iudex si simplex est et habet bonam
conscientiam, credens sententiam esse iustam:
et si non fuit in culpa eligendo assessor
quod bonus et sufficiens contra
credebatur, sed assessor et peccat
mortaliter et tenet ad satisfactionem
lesam: siue dolose: siue ignoranter
inducat iudicem ad iudicandum
iniuste. Ray. Si iudex ignarus iuris secum ducit as

Interrogatorij pars tertia

essorē q̄ cōiter n̄ reputat̄ suf-
ficiēs vel iniqu⁹ s̄ d̄ p̄silio ei⁹
fert iniquā sn̄iaz: lz credat ius-
tā: vterq; mortalit̄ peccat. et
teneat̄ ad restitutōez insoliduz
Si accepit pecuniā i iudicō
q̄d p̄t esse q̄nq; modis: z sp̄vi-
det̄ mortale. P̄mo si accepit
vt male iudicaret s̄ iusticiāz
s̄ p̄sciāz. z tūc illa pecūia d̄z
dari ei i cui⁹ iniuriā data est
i. q. i. c. i. ubem⁹. Sc̄do si ac-
cepit vt b̄n iudicaret: vl̄ vt iu-
dicaret z daret sn̄iaz. vl̄ si ac-
cepit vt nō iudicaret cū debe-
ret iudicare. vl̄ vt n̄ male iudi-
caret. In his casib; d̄z r̄stitui
ei q̄ dedit. ij. q. iij. c. non licz.
Ray. s̄z fm̄ Buil. i foro p̄nie
pōt paupib; erogari sic z alia
turpia lucra: de p̄silio tñ Si
iudex nullo mō voluit ferre
sn̄iaz cū deberz. et p̄t h̄ aliq; s̄
amittit ius suū: mortale ē. et
teneat̄ illi r̄stituere lit̄ estiatōz
Raym. xxiij. q. v. c. adm̄stra-
tōes. Si iudex accepit aliqd
a p̄tib;. Un̄ nota q̄ ordiā-
ri⁹ nihil pōt accipere etiā expē-
sas nisi moderata exenia sp̄o
te oblata: vt esculētū z potulē-
tū. di. xviij. c. de eulogijs. De
legat⁹ p̄t recipere moderatas ex-
pēsas: q̄n. s. ē paup. vl̄ q̄n opo-
tet eū exire et eq̄tare p̄ exami-
natōe cause vl̄ p̄ assessore fm̄

glo. Si aut̄ papa alicui cām
delegauit: n̄ videt̄ q̄ aliquid
possit petere: nec etiā expēsas
si sua sibi sufficiūt: nisi optez
at eū exire vl̄ pl⁹ q̄z domi expē-
dere. Ray. et Buil. Si iudex
ecclesiastic⁹ ordinari⁹ vel dele-
gatus p̄tra p̄sciam et s̄ iustis-
ciā z in ḡuamē alti⁹ p̄tis i iu-
dicio q̄cōz facit p̄ grāz vl̄ per
pecuniā icurrit suspēsiōē ab
executōe officij p̄ annū p̄dēs
nādus ad estimationē lit̄. d̄
q̄ vide i tertia pte. Si iudex
ecclesiastic⁹ excōicatōnis sen-
tentiā: suspēsiōis vl̄ interdicti
nimis de facili fulmiat: aut si
ne p̄missa admonitōe: vel sis-
ne scriptis. vl̄ als̄ s̄ ordinē ius-
r̄ ḡuit peccauit. d̄ his i. iij. p-
te. Si iudex q̄cuq; dilatiōes
aliq; s̄ ius fecit. z si ordinē iu-
diciariū n̄ seruauit. Si p̄tem
alterā s̄ iusticiāz ḡuauit. Si
p̄o fecit q̄stōes vel positōes
seu inq̄sitōes ad q̄s r̄ndere n̄
tenebat̄. Si appellatōnes le-
gitimas nō adm̄sit. Si do-
lose locū appellādi d̄dit. Si
post appellatōem legitimam
nihilomin⁹ in causa p̄cessit.
Si in dubijs magnis p̄tos
nō p̄suluit. Si allegatōes fri-
uolas adm̄sit. Si paupib; :
viduis: orphanis n̄ subuenit
z i aduocatione nō p̄uidit. i. q̄

libz istoz videt eē mortale cū
 scient delinqt. Si iudex illi
 cite relaxauit penā debitā reo
 qd sit tripliciter. Uno mō qz n̄
 erat sup̄m^o iudex: scz p̄nceps
 nec ei publica ptās ē plēarie
 p̄missa. s; vt iudic; fm leges
 z statuta ciuitatis. Secundo
 mō. qz z si h; plenariā ptātez
 is tñ q̄ passus est iniuriā non
 assentit sibi remitti s; vult reū
 puniri. Tertio mō qñ z si hēt
 iudex plenariā ptātez. z lesus
 vult remittere tñ nō ē cā iusta
 rei publice vtilis s; nociua. s;
 p̄bēs icētiniū d̄lin q̄ndi. Tho.
 in q̄libz. z peccat mortlr. Ho
 ra q̄ q̄ fingit fraudulēter cāz
 aliquā p̄ quā iudex aliq̄s va
 dat vel mittat ad aliquā mu
 lierē p̄ testimōio ferēdo ē ex
 cōicatus. c. mulieres. d̄ iudi.
 li. vj. Si debitā penā aurit
 vel minuit cū nō possit vel de
 beret. qñ possit vl̄ nō. vide in
 iij. pte. ti. iij. Si etiaz mutare
 posset vide ibi. Si iudicauit
 fm allegata z pbata p̄dēnās
 quē nouit inocētē. q̄ tñ vtruz
 peccet vl̄ n̄ vl̄ excuset vide in
 iij. pte. sū. ti. iij. Si minister
 iudic; ex̄ns execut^o ē iniquā
 snīaz z iustaz. si p̄ certo scit i
 nocētē n̄ excusat a pctō Ray.
 sec^o si dubitat. qz tūc excusat
 p̄t obediētā. De p̄tinētibz

ho ad iudiciū hēs i. iij. pte. ti.
 iij. De aduocatis. pcuras
 toribz z notarijs. ca. iij.

Arca aduo

c caros: pcuratores z no
 tarios interrogandū ē
 p̄mo. Si posuit se ad aduo
 candū cū phibēt in iure scient
 hec faciēs vidē peccare. Pro
 hibēt aut̄ ifidel^o z excōicat^o ex
 cōicatione maiori. nec nō reli
 giosus nisi p̄ monasterio. z d̄
 mādato sui plati. s; et clerici
 in sacris vel etiā i minoribz s; z
 bñficiari. phibēt aduocare in
 iudicio seclari nisi in cā ppria
 z p̄ ecclia sua. vl̄ p̄ iuricis vl̄
 miserabilibz p̄sonis. Sunt z
 alie p̄sone phibite d̄ q̄bz h; iij.
 q. viij. s. tria. Et int̄ alios phi
 bēt sodomita. p̄cipue notori^o
 de iure vl̄ de facto. Iudex vl̄
 assessor etiā nō p̄t eē aduoca
 tus in cā in q̄ ē iudex. nec cle
 ric^o p̄ extraneis d̄ eccliaz suā
 Ray. Si aduocat^o vl̄ pcur
 rato: scient defendit cāz iniu
 stā. peccat mortlr. z tenet al
 teri p̄ti de oī dāno inde hito.
 Tho. nisi satisfaciāt clientul^o
 q̄ p̄ncipalr tenet si scit iniusti
 ciā. qñ. s. obtinet oēs victoziaz
 cause. Si ho ignorāter iustā
 cāz defendit. s. putās iustā ex
 cusat fm modū z p̄suetudinē

Interrogatorii pars tertia

regiōis q̄ ignorātia excusare
pōt. Tho. et si ex igrātia cras
sa peccat mortalit. Si i prin
cipio credebat iustā: s̄i p̄ces
su cause vidz iniustā deesse vl
deserere eā z n̄ vlti^o p̄sequi
als peccaret. et si obtinet vi
ctoriā cause tene^r leso ad sa
tisfactōnez: nō tñ d̄z eā pdere
aduersario vl secreta sue cau
se renelare: s̄z iducere clientu
lū suū ad cedendū vl cōponē
dū cū aduersario suo sine dā
no aduersarij. Tho. dū at̄ ē ei
dubia vsqz ad finē licz p̄seq̄ sp̄
illā sine pctō. Buil. Si ad
uocādo vsus ē idebito mō s̄z
Raym. Si p̄duxit falsos te
stes vel p̄duci fecit vl corru
ptos. Si iduxit falsas leges
seu alias p̄batōes falsas iur̄
vl facti. Si mēt̄ l̄ mēt̄iri fe
cerit. vl docet cliētulū suū in
iudicio. Si dilatōes nō ne
cessarias q̄rat i ḡuamē p̄tū
Si appellat sciēt̄ i iustā sen
tentiā. in q̄libz horz vidz moz
tale. Si n̄ fidelr̄ cām foueat
q̄ntū iusticia suadet omitten
do de p̄tigētibz ex negligētia
l̄ notabili igrātia i q̄ possz eē
mortale. Si p̄cacit̄ aut dicēs
do p̄uicia vl vociferādo. Si
prodidit secreta aduersario
suo. z si p̄dictū modū vic̄ i
iustā cāz tene^r leso de oī dāno

inde secuto. Si amittit iustā
cāz p̄t̄ suā ifidelitatē: vl negli
gētiā l̄ igrātiā tēf cliētulo suo
d̄ oī dāno. Si aduocat^o n̄ p̄
stauit p̄ociniū i iustā cā pau
perz z misabiliū p̄sōaz. naz si
nouit talē cāz z scit illū p̄ se n̄
posse iuuari q̄ nō h̄z ad soluē
dū. nec aliū vidz q̄ velit eū iu
uare. p̄pter qd̄ amittit cāz te
ne^r ḡtis iuuarē si p̄t. als vidz
mortale. Tho. et Ray. Si i
moderatus salariū accipit de
sua aduocatōe. nā moderatū
petere p̄t z aduocat^o z iuris
cōsult^o: vt d̄t Aug. xiiij. q. v.
c. n̄ sane. qd̄ moderatū sūit ex
q̄ttuor. s. ex q̄titate cāe. ex la
bore aduocādi. ex scia z facū
dia aduocādi. ex p̄suetudie re
giōis. z fm̄ h̄ mag^o z min^o p̄t
accipe fm̄ Ray. l̄ ab initio cū
fac̄ pactū vl ex p̄facto cōple
to. S̄z ex q̄ cā ē icepta necdū
finita nullum d̄z facere pactū
cū litigatore quē accepit i p̄p
am fidē: qz possz esse occasio
magni picli. iij. q. viij. s. p̄rea.
Itē n̄ licz pacisci d̄ q̄ta cū ad
uocato. vicz decima vel cen
tesima: sed de quanta licz mo
derate tñ s̄z iura. De hac ma
tia vide plene i. iij. pte sūme.
Si iurispit^o exns i cā quā
nouit iustā p̄sulnit quō obti
neret: mortle ē. z si vicit̄ ex cō

filio ei? tenet leso d dāno. Si ex i?grātia crassa male p̄suluit Si nō p̄suluit paupibz n̄ habētibz ad soluedū. Si nimis petijt. idē dōz est sic de aduocato. Si pcurator exns d̄fendit scientē iniustā cām. Si nō fidelit̄ z sollicitē fouet iustaz. Si paupibz nō p̄stauit p̄ociuū. Si nimis petijt salariū. idē dōm qd̄ d̄ aduocato. Si notari? exns aduertentē falsauit istrumēta peccauit mortalit̄. z tenet de oī dāno secuto. Si maliciose occultrauit iura alioz seu istrumēta z n̄ assignauit: aut d̄struxit: v̄l alijs dedit v̄ltra mortale tenet d̄ oī dāno. Si ex i?grātia notabili v̄l negligētia male dictauit instra vel testamēta cū d̄fectibus. v̄n oriū litigia v̄l pdū bona alioz peccat mortalt̄. et tenet de oī dāno leso exinde. Si fuit rogat? in testamētis eoz q̄ nō erāt sui sens? scienter tanq̄ vsū rōnis liberū hūitū mortale ē. z tenet de oī dāno leso. Si in instris suis nō ē vsus solēnitatibz legalibz. v̄n validāt q̄z mortale ē. z tenet d̄ oī dāno. Si fec̄ instra i fraudē vsuraz sciēt mortle ē. z ē piur?. Si notari? in officio ē salariat? sufficientē a cōitate z accipit etiā ab his p̄q̄

bus scribit l̄ras: gr̄as: z hmōi v̄l si nō salariat? a cōitate accipit de p̄suetudine p̄ labore suo v̄ltra d̄bitū z eq̄tatē peccauit z tenet ad restitutionez Si diebz festiuis sine necessitate s̄ ex cupiditate fec̄ instra v̄l copianit v̄l extendit scripturas cū posset differre: mortle vidz. Si fuit rogat? v̄l dictauit v̄l r̄degit in scriptis statuta s̄ libertatē ecclīasticā mortalit̄ peccauit. estq̄ excoīcat? Si notari? exns ep̄i p̄ scribēdis noībz ordinādoz vel l̄ris ordinationū accepit pecuniā si salariat? est ab ep̄o simoniam p̄misit. Si vero nō salariat? satis accepit vt de lucro accipet ordinatoz. simonia est. De qua vide plenius in sc̄da pte. ti. j. c. j.

De doctoribz z scholaribz. c. v

Arca docto

res z scholares inq̄redū ē z p̄mo Si docēs publice leges l̄ phisicā admisit ad ecclīoz suā sciēt religiosol̄ facerdoes seclāres. v̄l alios clericos n̄ sacerdotes s̄ i dignitate p̄stitutos. qz excoīcat? ē q̄n alitq̄ p̄dictoz aduertentē admittit sil̄ cū ill. c. sup. Spe. extra. ne clerici vel monachi. Si docēs aut legēs i q̄cunq̄

Interrogatorij pars tertia

q̄ facultate etiā in sacra theos
logia admittat religiosū excū
tē de monasterio cū hītu ad
audiēdū sine līa p̄lati sui sci
ent̄ est excōicat̄ cū eo, qz ptici
pat in crimie. Itē si cū līa p̄
lati sui, s; sine hītu ad lectiōez
recipit fm Zapū. Si mgr̄ vl̄
scholaris ex̄ns bononie tras
ctat cū aliq̄ cine bononiēsi d̄
pductiōe hospitij irregl̄s in
q̄linis, nisi tps pductiōis fue
rit elapsū excōicat̄ ē, extra d̄
loca, c. ex rescripto. Et hec ex
cōicatio nō h; locū nisi bono
nie. Si q̄s ex eo pacto rece
ptus ē i canonicū vt scholas
teneat simoniāc̄ ē, vñ z mor
tale, s; vacāte p̄bēda p̄t ei an
necti hoc onus docēdi licite
Host. z Ber. Si aliq̄d exiga
tur vl̄ pmittat̄ p̄ līa docēdi
q̄uis fm Host. n̄ sit simonia
est tñ d̄ iura, vñ z mortle, qd̄
p; ex pena p̄t hoc iposita, qz
exactū restituit, z dñt exacto
res officijs z bñficijs expoli
ari, extra eo, c. j. Ray. Si ma
gister h; bñficiū vl̄ salariū suf
ficiēs p̄ docēdosi exigit ascho
larib; simoniāc̄ mittit, p̄cipue
a cleric; z paupib; exigēdo qz
vēdit doctrinā, z tenet̄ ad resti
tutiōz, Host. z Ray. Si aut̄
n̄ sufficit salariū ei pōt exigere,
si tñ sit idone; in docēdo,

als nō. A paupib; aut̄ nō dēt
exigere, oblata s; o ḡt; sp pōt
accipere, z multo mag; si nullū
h; salariū pōt recipere collecta
p labore. Si mgr̄ festū colen
dū de iure vl̄ de p̄suetudēz nō
vult pcedere nisi p pecunia, vl̄
ecōtra nō colēdū pcedit colē
dū p pecunia, simoniāc̄ mittit
Ray. Si magisteriū ide q̄rit
iept̄ z valde iḡrās vl̄ recipit;
videt̄ eē mortale p̄t piculuz
qd̄ seq̄t, qz rōe magisterij daf
fides in q̄b; req̄rit vñd nocu
mētū primo seq̄t ex p̄silio ma
lo: h; p̄cipue i theologica fa
cultate, z admittēs tales sciē
ter ad magisteriū etiā videtur
mortalit̄ peccare. Si q̄rit ḡ
dus vl̄ magisteriū nō ad vtili
tatē aīarū z dei honorē, s; ad
sui sustētatiōz z honorē prin; z
ad ambitiōz, iō vide de ambi
tiōe qñ mortale ē vl̄ veniale.
Si inde q̄rit exēptiōz vel di
nitias vl̄ libertatē totū ē dā
nabile p̄sertim i religio; Si
docuit publice theologia ex
istēs i mortali notorio peccas
uit mortali, Petr̄. Si scias
phibitas legit vl̄ didicit, vt ni
gromatiā, vel artē notoriaz et
hmōi, mortale est, vel si nota
biliter ignorās se ad docēdū
posuit terrores notabiles do
cuit, ē mortle. Si nō adhib

buit diligentia ad perfectum scholarium in scia et moribus quam debuit faciens nimias vacaciones vel non utilia sed curiosa docens vel de moribus eorum non curans nec respiciens in quod potuit in huiusmodi negligentia notabiliter committens: mortale est. Si universitatis iuramenta non implevit: mortale est peccatum. Si se iactavit de doctrina vel alijs detraxit se preferendo, vel eis invidit: vel sectas nutrit iter scholares vel scholares alterius doctoris ad se traxit iniuste, vel pompose induit est, de quibus vide supra de huiusmodi gravitate. Si scholares non fuerunt obedientes doctori in his in quibus tenentur. Si rixas inter se fecerunt. Si minus aptum elegerunt ad legendum ex causa iniusta. Si dimiserunt ieiunia ecclesiastica cum ieiunare possent, vel misse auditionem in festis vel alia sacra. Si contendunt in disputatione pro veritate ne videant succumbere. Si supbiunt ex scia. Si aliquem malum finem intrant ex scientia sua, vel lucra iniusta curiositates: ambitiones et huiusmodi. Si sunt negligentes in studio. Si prodigi in expeditendo et de alijs ingredi se putant videbit expedit de dictis. s. a. pri

ma parte et i. ij. Si nimis arde ter studuit in libris gentilijs propter ornatum, minus vacans studio utiliori vel necessario, vel sacre scripture precipue quam ad religiosos, vel in poeticis propter materiam turpem, quia istud est mortale xxxvij. di. c. id prohibet.

De medicis et aromatarijs

Capitulum VI.

Iposuit

se ad practicam medicinam sine sufficienti peritia, quia si parum vel nihil studuit: videtur mortale, quia exposuit se periculo occidendi homines. Si peritia et sufficientes experientias omisit aliquid contingebit circa infirmos quos habet in cura ex negligentia, quia ex negligentia notabili vix secutum est magnum nocumtum in infirmum vel sequitur male potuit excusari a mortali. Si vero ex pura negligentia est veniale: ut si non visitat infirmos sollicito et humiliter, ubi tamen non est periculum. Si dedit medicinam vel consilium pro salute corporis in periculum tamen anime propter quod veniat quos ad peccatum, id est propter precepta, puta ut fornicet quos ut evitet certas infirmitates, vel medicinam dat pergnati ad occidendum puerum pro conservatione matris, vel potius inebriat, et humiliter mortaliter

k

Interrogatorii pars tertia

peccat et h[ab]et in. c. cū in-
firmitas: extra d[omi]ni pe. et re. Si
suauit p[re]ceptū factū medicis
s. q[ui] iducant infirmos q[ua]m p[ri]mo
vocāt ad visitādū eos ad con-
fessionē faciēdā. q[ui]z omittēdo
h[ab]et p[ro]m[iss]io[n]e. peccat mortāl[iter]. vt
d. c. cū infirmitas. de pe. et re.
Si paupes infirmos q[ui]s no-
nit n[on] valētes soluere n[on] visita-
uit g[ra]tis. q[ui]z ad h[ab]et tenet. et etiaz
soluere peis medicias si p[ot]t
als mortale ē. di. lxxiiij. c. j. et
in glo. sup[er] p[ro]p[ri]as. inferas. Si ni-
mis larg[us] fuit ad inducēdū
debiles ad frangendū ieiunia
ecclie sine rōnabili causa q[ui]d
frequēter faciūt: nō ē sine pec-
cato. Si p[ro]p[ri]o etiā sanis dissua-
det ieiunia ecclie dicens no-
cua esse. et sic inducūt ad frā-
gēdū ieiuniū sine causa mor-
tale est. de pe. di. j. c. noli. Si
dedit medicinam dubiam sa-
nationis vel mortificationis
videtur mortale. et vt dicit. c.
cū infirmitas. extra de pe. et
re. pot[est] d[omi]ni dimitti in manib[us]
dei q[ui]s exponi piclo medicine
De emulatōe p[ro]p[ri]o et detracti-
one quā faciūt medici intro-
gandum est put habes. s.

De aromatijs.

In p[ro]ponēdis medi-
cinis n[on] ponūt q[ui] ordi-
nat medic[us] cū nō h[ab]et

vel ita bona vt ē necesse. in q[ui]d
offendūt medici n[on] faciētes an-
se p[ro]p[ri]o eā. nā si ex h[ab]et seq[ue]t[ur] g[ra]ue
piculū infirmo. vl[ter] n[on] opat[ur] sanis
tatē quā feciss[et] si b[on]e feciss[et] il-
lā mortale ē. et etiā i[n] medico si
h[ab]et dissimulauit. Si docēt vel
vendūt ea q[ui] p[er]curāt abozsum
ad illō faciendū vel v[er]dūt ve-
nena his q[ui]s credūt abufuros
mortle pctm[us] est. Si sophisti-
cāt aromata q[ui]d frequēter faciūt
ponētes in eis vnū p[ar]tio. vel
in electuarijs sirupis sp[eci]eb[us] et
p[er]fectiōib[us]: in cereis faciētes
malas mixturas et vendētes
p[er] pur[us]. q[ui]z vltra pctm[us] tenēt ad
restitutiōz ill[ud] ad q[ui]s tales res
v[er]dūt sen erogare paupib[us] cū
incerti sūt. De nunijs p[ro]p[ri]is p[er]
iurijs et mēdacijs et diminutis
p[ro]derib[us] q[ui] faciūt interrogādū
est vt put sup[er] in c. d[omi]ni fraudulē-
tia et alijs vicijs. in. j. p[ar]te. c. j.
De mercatorib[us]. campso-
rib[us] et p[ro]p[ri]is. La. vii.

Mercatori

bus. cāpsorib[us] et p[ro]p[ri]is
tis q[ui]rendū est. Si mi-
sit n[on] solū arma et ligamīa: sed
etiā q[ui]cūq[ue] mercimonia ad a-
lexandriā vl[ter] p[ar]tes egypti. vel
terras saraceno[rum] soldano s[ub]
iectas excōicatus est excōica-
tione papali. si n[on] habuit l[ic]entia

a papa. dicitur q̄ Veneti hñt
 Si negociat̄ nō p̄t aliquē
 finē honestū puta sustentatiōz
 familie sue ex lucro modera-
 to: vel p̄pter sustentatiōz pau-
 perā. vel p̄uisionē eoz p̄ ciui-
 tate necessariorū z hñmōi. sed
 negociant̄ p̄t auariciā et ad
 thesaurizandū ē mortle pctm̄
 si in lucro p̄stituūt finē. vel si
 intendūt lucrū p̄ fas et nefas
 si p̄nt Si cōposuit se cū alijs
 mercatoribz q̄ nō vedāt d̄ ali
 q̄ mīori p̄cio q̄ ouētū fuit int̄
 eos qd̄ ē excessiuū. vt sic cogā-
 tur p̄sone emere caro p̄cio.
 pctm̄ ē: z legibz phibitū. Ho-
 stie. Si vendūt merces pro
 maiori p̄cio q̄ valeāt. z ex eo
 q̄ nō soluit fecit ei terminuz.
 sed etiā mutuat ei pecuniam
 aliquam. viuram committit.
 Si vendēdo mercārias su-
 as: puta lanā vel pannos rec-
 piēdo p̄ p̄cio alia mercimōia
 puta sericuz p̄ aromatibz vel
 alia: qd̄ vulgariter d̄z barato
 multo maiori p̄cio vendit sic
 q̄ recipet pecuniam: peccatū
 ē iniusticie z mortale. nisi ille
 cui vendit etiā longe maiori
 p̄cio tradat res suas. tūc pōt
 vn̄ excessus p̄pensari cū alio
 si sunt quasi equales. Si vē-
 dendo ad terminū plus iusto
 p̄cio vendit rōne dilatōis tm̄

z diuersis sp̄ebz cābioz: z vas-
 rijs modis cābioz vsurarū z
 fraudulentū in q̄ntitate z q̄li-
 tate z suba rerū. Introgādū
 ē put hēs. s̄. i. c. d̄ vsurpatōe
 rei aliene. Si fraudauit vel
 fraudari fec̄: vl̄ alī p̄ eo iusta
 pedagia seu gabellas: mortle
 est: z tenet ad restitutiōz. sec̄
 si de iustis vl̄ cum nō tenent̄
 loca illa tuta a latronibz. p̄t
 qd̄ hęc soluunt̄ p̄pter defectū
 dñoz. Si dedit falsas mone-
 tas vl̄ diminutas scient̄ p̄ bo-
 nis: vl̄ eas diminuit est pctm̄
 z tenet. sec̄ si accepit mone-
 tas valentes in loco p̄ eo qd̄
 valēt ibi: z mittēs ad aliū lo-
 cū vbi pl̄ valēt pl̄ petit. Si
 faciēs societate cū alijs nō fi-
 delit̄ se habuit. aliq̄ occulta
 lucra sibi soli retinēs tunc ad
 satisfactiōz tenet: nisi cert̄ eēt
 q̄ socij tātūde occulte subtra-
 xissent. Si fec̄ p̄ alijs securi-
 tate cū fraudibz: nā sine frau-
 de assecurare merces p̄ mare
 vel p̄ terrā: z ind̄ q̄rere emoli-
 mētū p̄ vl̄ min̄ p̄m q̄ntitate
 picli n̄ vid̄z illicitū cū subste-
 piclo maḡ. Assecuratio vero
 pecūie p̄ modū satisfactōis q̄
 vulgarit̄ d̄z sc̄pta. vbi nullm̄ ē
 piclm̄ z dānū n̄ ē tutū q̄tū ad
 p̄sciaz: sec̄ si sibi ē piclm̄ ibi.
 Si accepit pecūiaz aliq̄ sub

Interrogatorii pars tertia.

noie depositi recipiēs sex vel octo p cētenario. zcū illis pecunijs lucrat ipse mutuādo v' alijs illicitis sc̄tibz ad rōnem decē p cētenario z hmōi pmissit duo mortalia. vnū ē accipiēdo. aliud mutuādo. z teneē de vsura. Si se intromisit i barocholis ritracolis achifinis. q̄ vocabla n̄ declaro ob breuitatē: s̄z d̄ his vidg in sūmā. pte. ij. q̄d malicie sit i eis. Achifinū d̄: q̄n̄ q̄s gerit negocia stipendiariorū. Idez si dñoz laborās p eis z cū mutuat eis pecunias cū expēdit recipiēs inde certū lucrū vel salariū. z q̄ntū mereē labor p iustis caus̄ p̄t accipe vn̄ p belatibz iuste nihil pl̄ p̄t accipere rōe mutui: als vsura est. Si vs̄ ē piurijs z mēdacijs emēdo z vēdēdo q̄ solēt eē his cibz z pot̄. Et d̄ his dic vt. s̄ in p̄ma pte i loc̄ suis. zcū stat i tū. pposito vtēdo mēdacijs z piurijs z dolis q̄n̄ occurreret sp̄ ē i mortli. Vñ n̄ ē absolueud̄ nisi disponat abstinere ab ill' vbi est mortle. Item si emit res raptas v' furatas p mare v' p terrā. dic vt. s̄. in p̄ma pte. c. ij. Si emit v' vēdit diebz festiuis absqz necessitate s̄z p cupiditate. l' fec̄ rōcīnia libroz v' fieri fec̄ suis di-

scipulis. dic vt h̄ supra d̄ ob seruatiōe festoz. Si fuit p̄sena seu mediatoz q̄ d̄z sēsale sc̄tū fraudulētoz sciēt mortale ē. z teneē lesō satisfacere. Si fuit mediatoz sc̄tus vsurarij intēdēs vtilitatē vsurarij z suā maḡ q̄ accipiet̄ sub vsura mortale ē. z si ipse induceret ad mutuādum alios ad vsuras q̄ n̄ cogitabāt vidēf teneri ad restitutiōz. Si mediatoz extat i alijs sc̄tibz vt vendēdo domos eq̄s z alia aīalia z male p̄suluit emptori in ei' dānū vel sui vtilitatē z vēditoz peccat mortl' z teneē lesō ad oēz satisfactōz z ecōuerso teneē si i dānū vēditoz p̄suluit. Si i fideis m̄rimonijs vtitur mēdacijs z hmōi i notabile dānū p̄bētū peccat mortl'

De artificibz z mechantez
Caplm. VIII.

Fecit arte cui' op' ē cū pctō vel ad pctm̄ mortle vt plurimū. sicut facere taxillos. seruire vsurarijs i illa arte. Militi i bello iusto. nauigio pirataz: lenocinio intēdēdo baratariā z hmōl. optz q̄ dimittat ex toto artē als non est absoluēdus. Si artē fec̄

cuius artificium potest esse ad bonum et malum finem et usum, ut gladios balistas: lanceas: venena et huiusmodi, si visum potest estimari quod emptor velit ad malum usum non potest fatere vel vedere facta utputata in iusto bello, secus si dubitat Si quod etiam facit quod sunt ad malum usum quasi spiritus, ut facere fucos et ferta et homini dicit dimittere Si mendacis utitur piuribus dolis malis mensuris vel ponderibus Si festiuis diebus laboravit, Si non ieiunavit cum posset moderando laborare, de quibus dicitur ut, s. in prima parte, c. xxiij, et. De lanificibus.

¶ I vendidit panem lane laniferi minus pretiose pro pretio lane magis pretiose, et sub isto pretio, vel vni tincture pro alia: vel cum aliquo defectu habentem: ac si non haberet nil minus de pretio, vel si in festis fecit lanam tendere sine necessitate, Vel cum non plene soluit laborantibus et homini: in his est maior et minus est peccatum secundum materiam,

De satariolo.

¶ In textoribus serici pretium sui laboris datur non in pecunia sed in rebus diuersis, puta panno: serico: tritico et huiusmodi: et cum ille non indigeat illis: optet eum vedere minus pretio quam ille recepit: peccat

mortaliter et tenetur ad restitutionem de damno: nisi a principio cum eo sic conuenit quod datur de huiusmodi tali pretio, tunc autem non videtur deceptio.

De tabernario et hospite.

¶ I vendidit vnam speciem vini pro alia: vel liphatum vinum pro puro, vel ad clarificandum vinum fecit aut misit aliquam nocivam corporibus: vel non dedit plenas mensuras: vel in taberna tenuit meretrices et ris baldos: vel lusores ad taxillos vel aduertentem dedit his quos vidit ebriari peccavit in quibusdam mortaliter. In alijs vero venialiter: et tenetur de damnis.

De macellario.

¶ I vendidit carnes corruptas pro sanis, quod est mortale. Si vnam speciem pro alia: ut capram pro castrato: et huiusmodi: vel diminutum pondus, ut, xj. uncias pro libra peccavit mortaliter: et tenetur de damnis.

De pistore.

¶ I fecit panem nimis ponderosum, ita quod eminentes sint decepti vel minoris ponderis quam dicitur, vel farinae bonam alterius accepit cum fecit panem et posuit minus bonam, vel cum nimio fursure: peccavit et tenetur satisfacere.

Interrogatorii pars tertia

De sutoze pannorum.

I qđ restat sibi de serico vel pāno vel tela v'l alijs sibi datis p'fendis vestibz sibi furat illō si sit qđ notabile: nisi ille diminute dedissz sibi mercedē laboris: z illō capit sibi ad supplēdū tantū: vel vbi eēt ī pacto. Si noctibz v'l diebz solēnibz absqz magna necessitate laborat: vel si faciat novas inventiones vanitatū.

De aurificibz.

I vtiť vel si vēdit aurū v'l argētū alchimias tū p' v'o: v'l aurū min' purū p' mag' puro: peccat z tenet de dāno. Si emit calices sacros nō p'flatos p' se qđ p'hibet.

De cerdonibus.

I vēdidit vnā spēz corij p' alia min' bōa ī sotula.

De fabris. (ribus.

I ferrū p' calibe v'l malum ferrum.

De locatoribz equorū.

I sciēt locavit equoz defectuosū vel piculosū z bmoī: qlibz tenet vltra pctm de dānis: z sic discurrendū ē p' alias artes.

De histrionibus.

I histrionis fecit repntationes z iocos in sbis vel factz turpia ptinentes: v'l

in eccl'is vel in diuinis officijs vel t'pibz indebitis ē peccatū plus vel min' graue fm quantitatem.

De citharizantibz.

I music' citharizantē ad gregatiōes illicitas v'l in eccl'ia ī organis pulsant ballatas: puto mortale in pulsante z pcurante.

De fuitoribz z laboratoribz.

I fidelit' opati sūt. i.

I nō bono mō ex icuria z negligētia l' nō tācū qn tū p' mode potuerūt pctm est.

De agricol' z rusticis.

I credit explicite mysteria q' cōit solēnizat eccl'ia: vt incarnatōez passioz z resurrectioz. Si scit dñicā orōnē. De obfuatione festoz z ieiunioz si tñ potest.

De auditōne misse in festis. De p'fessioe z cōione sel' ī āno fiēda. Si recepit sacrm p'firmatiōis v'l nō: qz tenet: si p't. Si tenuit p'pos filios ad baptisimū v'l p'firmatiōez qđ ē p'hibitū. De mendacijs v'o z p' iurijs z blasphemijs z ebrietatibz int'roga. Si ad meretrices accessit. quod aliqui non credūt eē mortale nec tamē talis ignorantia excusat eum. Si decimas non soluit saltē fm p'suetudinē loci illius. qz

peccauit z tenet satisfacere d
 pterito si sacerdos n̄ remittit
 vl̄ et oblatiões fm̄ psuetudi
 nē loci n̄ dedit. Si de excōis
 catiōe n̄ curauit: s; ingessit se
 diuēnis: vel p̄tēpsit vitare ex
 cōicatos: qd̄ ē mortle pctm̄.
 Si nocuit p se vel p familiaz
 suā vl̄ aīalia: puta discurredo
 p sata alioz vl̄ mittēdo vel p
 mittēdo aīalia itrare ad pasce
 dū: vl̄ si mutauit terminos pos
 sessionū. Vel arādo adunat d̄
 terra pximi vicini agro suo:
 in his peccauit fm̄ q̄ntitatez
 dāni qd̄ intēdit facere: z tenet
 satisfacere. Si dolū p̄misit ī
 agricultura vl̄ notabilē negli
 gētiā ī dānū patroni: vt n̄ simā
 do terras vel cultiuādo vl̄ se
 minādo vl̄ recolligēdo fruct^o
 debito tpe p̄t qd̄ d̄p̄ierūt. vl̄
 boues nimis fatigādo. vñ de
 struūt: z p̄cipue ad lucrū ha
 bēdū suū: peccat z tenet d̄ dā
 no. Si tenēs possessionē ad
 afflictū male tractauit. Vel si
 partiari^o n̄ r̄ndet dñis d̄ q̄nti
 tate tota d̄bita fingēs se min^o
 recolligisse: tenet dñis de dā
 nis. Si aīalia tenēs ad focci
 dā n̄ r̄ndet ex itegro dāti d̄ la
 na caseo et fetib; et hmōi. In
 his ē pctm̄ mortle vl̄ veniale
 fm̄ q̄ntitatē damni: z tenet sa
 tisfacere. Si diebus festiuis

laborauit z p̄cipue tpe messiū
 z vindemiāz absq; magna ne
 cessitate: vl̄ d̄culit ligna: vl̄ vi
 ctualia dñis suis: mortale ē.
 Si vacauit ludis choreis z
 alijs vanitatib;. Si guber^o
 nauit familiā fm̄ p̄cepta dei z
 ecclie. De supstitiōib; z falsis
 opinionib; que solent abun
 dare in eis. Si habet vota
 q̄ impleuit vel non.

De pueris et puellis. c. r.

Acquiren

i dū ē d̄ mēdacijs z
 piurijs. De vot; n̄
 implet; q̄ tñ nō obligant si irri
 tant a pentib; añ annos pus
 bertat;. De missa n̄ audita in
 festis. De p̄fessioe z cōiōe fiē
 da semel ī āno De irreuerētia
 ad pentes vl̄ maiores. De ris
 ris. Si p̄berauit clicū. qz est
 dolicapax excōicat^o ē. De fur
 tis fact; d̄ reb; pentū vl̄ mḡro
 rū suoz. De d̄tractōib; z tur
 pib; p̄bis audit; l̄ dict; libēt
 De p̄tumelijs ad inuicē. De ī
 uidia z alijs put viōz pl^o z mi
 n^o fm̄ etatē z sensū: p̄cipue d̄
 vicijs carnalib; cū masculis z
 femis vl̄ p seipos p̄missis: vl̄
 adinuicē q̄ hodie abundāt in
 ipis p̄t malas societates et
 occurrāt. Introgādi se cū mag
 cautela z alōge vt n̄ addiscāt

Interrogatorii pars tertia.

que ignorat. Multo magis
h seruandū ē erga puellas de
oīb; p̄dict; si credūt tē habu-
isse vsū rōnis iudicādū est
d mortli aut veniali fm regu-
las in p̄ma z sc̄da p̄te d̄ illis.
De cleric; i cōi. Ca. XI.

Arca cle-
ricos i cōi. a q̄libz
clerico pōt intro-
gari cuz videt̄ expedire vt qū-
tal cleric; ē ignor;. Si accep-
pit aliquē ordinē p̄ simoniā,
qz p̄ h̄ peccauit mortāl; z est
suspēsus fm iura antiq̄. n̄ p̄t
exeq̄ susceptū. vl̄ p̄moueri vl̄
teri;. nisi h̄us p̄ papā dispēset̄
q̄d vez ē si ip̄e fuit p̄sci; simo-
nie. qz si iḡrante eo p̄t p̄ aliuz
etiā dispēfari alit̄ em̄ sp̄ pecca-
ret mortāl; exequēdo. nec ex-
cusat eū iur; iḡrātia. h̄c Ray.
Si accepit aliquē ordinē. lz
nō p̄ simoniā. tñ a simoniaco
in ordie vel dignitate siue oc-
culto siue manifesto ē suspē-
z indiget dispensatiōe pape.
lz dū iḡrat factū. s. eū ēē simo-
niacū excusat a p̄cō exeq̄ndo
officia sua. lz cū certificat̄ nō
p̄t exeq̄ sine dispensatiōe. Si
suscepit ordinē a simoniaco i
ordie p̄ferēdo. vl̄ b̄nficio no-
torio. silr̄ ē suspē. sec; si si-
monia nō ē notoria. dum p̄o

nescit excusat̄ mō p̄dicto. lz n̄
postea qū certificat̄. lz idiget
dispensatiōe pape. als nō p̄t
exeq̄. Ray. Si recepit ordiez
habēs aliquā irregularitatez
vt homicidij. mutilatiōis. il-
legitimatōis. z hmōi. si absqz
dispensatiōe. peccauit mortāl;
nec pōt exeq̄ absqz dispensa-
tiōe. als peccauit mortaliter
Si recepit ordinē excōicat;
vel suspēsus vel interdictus
peccauit mortāl; z nō h̄z exe-
cutiōez. Si exequit̄ officiu;
alicui; ordinis. vt cantando
epistolā. vl̄ legēdo euangeliū
vt diaconus in aliquo p̄dicto
rū irretit; suā peccauit mor-
taliter: nisi ignorātia facti eū
excuset. z est irregular;. Ray.
Si accepit ordinem in aliq̄
peccato mortali scienter pec-
cauit mortaliter. z quotiescūqz
qz exequitur officiu;
ordinis i mortali. vt accholy-
tatū subdiaconatum diaco-
natum ministrando aliq̄d sa-
cramentum solenniter. vt ba-
ptizādo: cōmūicādo: p̄fessio-
nes audiendo. z hmōi. Tho.
mortale est. Si extitit pub-
lic; p̄cubinari; vl̄ als notori-
us fornicator: ē suspēsus ab
executiōe officioz suoz. preci-
pue a celebratiōe missę. z si exe-
quit̄ sic suspēsus efficit̄ irres-

gularis indigēs dispēsatione pape. als nō p̄t exeq̄ Hostiē. Si nō portauit tonsurā ex leuitate z lasciuia. mortale videt̄. Si se exercuit ī negocijs secularibz negociādo z hmōi vel si tenuit tabernas ibi ministrās. Vel si lusit ad aleas z taxillos: vel se imiscuit enozimitatibz vl turpibz. vel tripudijs cū femis. Si vsus ē officio ordinū sine debitis ornāmētis. vt faciēdo subdiaconatū sine manipulo. diaconatū sine stola. celebrādo missā cū defectu alic⁹ sacre vestis ordinate. s. casula: amictu: alba: z hmōi. vel n̄ etiā ī lapide sacramento: aut ēt sine lumie: aut sine adiutorio z sine missal: z huiusmodi: qz ī quibz horū ē mortale pctm̄: si sciēter dimittit. nec excusat iuris igrātia. Si ex̄is in sacris: vt in sbdiaconatu z sup: omisit horas canonicas: qz ī quibz die q̄ omisit aliquā horā etiā btē p̄ginis cuz posset: peccauit mortāl. Si ex negligētia omisit: sec⁹ si ex obliuioē z tē tenet dicere qm̄ recordat̄: aut si omisit ex ipotētia ifirmitat̄: z hmōi de cā. Si dicēdo horas alijs exercitijs se occupauit māualibz vt faciēdo coq̄nā z hmōi: videt̄ mortale: qz nō satisfacit p̄

cepto ecclie. Si mente circa alia vagat volūtariē n̄ curat̄ z q̄si p̄ totū officiū videt̄ mortale: sec⁹ si p̄ponit velle attendere z distrahīt: s. cū aduertit displicet ei. Petrus. Si recepit ordinē sacrum aī etatē legitimā. s. sbdiaconatū aī. xvij annos: diaconatū aī. xx. z sacerdotiū aī. xxv. z sufficit annus inchoat⁹: peccauit mortāl. n̄ d̄z exeq̄ aī etatē legitimā si tū faciat n̄ efficit irregularis fm̄ cōez opinionē: s. peccat. Si sacerdos ex̄is p̄misit aliquā simoniā: puta audiēdo p̄fessiōes p̄ habendo pecuniā als nō auditur⁹. baptizādo: cōicād o: inūgendo. vendēdo sepulturas z hmōi: mortale ē. Si in p̄fessiōe: cōmunionē vel in collatione sacramentorum omisit debitam materiam: vel formam: vel ritum: in quolibet autē horum mortale est: siue ex certa scientia facit. siue ex ignorantia crassa vl notabili negligētia. nā inde seq̄tur magnum piculū z irreuerētia dī. Interrogādū ē em̄ d̄ formis. s. baptismi eucharistie z aliorū sacramentoz q̄ sunt maioris ponderis si sciūt eas: q̄s habes infra. c. vl. Si notorijs pctōribz dedit eucharistiam vel alia sa-

Interrogatorii pars tertia

cramēta n̄ penitētibz. Si oc
cultis pctōribz q̄s ipse sciuit
dnegauit publice eucharisti
am. l' alia sacra: qz i vtrozq; vi
det mortale. l' etiā ipi peccēt
petēdo et sumendo. Si cele
brauit cū mortali nō cōfesso
l' p̄trit^o mortali peccauit: ni
si aliq̄ necessitate instante. et
sacerdot' copiā n̄ habēte tūc
sufficit p̄tritō: l' si sine hac ce
lebrauit mortali peccauit.
Tho. Si celebrauit non di
ctis matutinis mortale est.
Si dicēdo missaz nō p̄sacra
uit: putās ex h̄ euadere pctm̄
mortale ē et grauissimū. Si
celebrauit ad faciendū vene
ficia seu maleficia. Si non
dixit ex itegro corde l'z dimis
sit notabiles p̄tes misse ex ig
rancia seu festinatiōe p̄cipue
canōis. Si dicēs s̄ba n̄ intē
dit p̄secrare. Si nō sūpsit sa
cramētū. Si nō ieiunus. Si
plures missas i vna die dixit
in casu nō p̄cesso. Si n̄ i azy
mo l'z fermētato accipit. Si
cū hostia q̄si corrupta vel vi
no acetoso vl' quasi putrido.
Si sp̄ in missa occupat' i va
rijs cogitatōibz volūtariē vl'
nō curās fuit de attētōe. Si
nō posuit aquā cū vino i cali
ce ex ignorantia vl' certa scia
in q̄libz hoz p̄dictoz ē morta

le. Si nō diligēt seruauit eu
charistiā sub sera p̄p̄t qd̄ ali
qd̄ p̄dit vel a muribz deuozat'
Si nō defert i firmis apte et
cū lumie mō debito. Si euo
muit sacm̄ p̄p̄t ebrietatē: vl'
ex voracitate. Si n̄ renouaz
uit vt dz p̄p̄t qd̄ efficiē putri
da vl' marcida vl' s̄mes gene
rant. Si dedit i firmo patiētī
vomitū scient'. Si stilla san
guinis cadit i terrā: et in his
freq̄nter est mortale: l'z nō sp̄.
Si nimis raro celebrauit: p̄
cipue si nō celebrauit in ma
gnis solennitatibz videt mor
tale s̄m Tho. Si p̄misit ali
cui dicere missas recipiēs e
lemosynas: et nihil intēdit fa
cere videt mortale. Si h̄ns
pollutōem nocturnā die pres
cedenti immediate ex cā vbi
fuit mortale l' dubitat fuisse
mortale celebrauit etiā p̄ses
sus videt mortale: s̄m Tho.
vel s̄m Pe. d. pal. q̄n sic incō
tritus accedit ad celebrandū.
veniale aut si ex causa vbi fu
it veniale: nisi subsit necitas.
Si audiuit p̄fessionē alicu
ius nō habēs autoritatē ab
aliquo. Si absoluit a casibz
a quibz nō potuit: vt a refua
tis siue ex certa sciētia siue ex
ignorātia crassa. Si i tromis
sit se de dispensatōne vtoz:

v'absoluit ab excōicatōe ma
 iori absq; spēali cōmissione
 Si posuit se ad audiēdū cō
 fessiōes oīno i grās z nesciēs
 discernere inē mortale z vēia
 le dōia mortalia est mortale
 Si absoluit quē inuēit excōi
 catū maiori z a pctis: q; n̄ p̄t.
 Si absoluit eū q; non vult a
 pctis discedere v' satisfacere
 q; debz. Si ruelauit pctm̄
 auditū i p̄fessiōe cogscētī cō
 fessū illū sine licētia illi. in q;
 libet p̄dictoz; videt mortale
 nec excusat ignorātia. Si ni
 mis festinauit i audiēdo n̄ suf
 ficiēter iterrogādo. Si im
 plexis casib; p̄iores nō con
 sultuit. Si incaut' in iniūgē
 dis penitētis: q; v' nimis ḡ
 ues v' nimis puas dedit Si
 interrogauit de his de q; n̄
 debuit. vicz nomē p̄sone cū q;
 peccauit: v' incaute i turpib;.
 Si p̄dicauit i pctō mortali
 exns peccauit mortāl'r. z toti
 ens q̄tiens sic p̄dicat. Tho.
 Si p̄dicat aduertēt mēdacia
 mortale ē. Tho. Idē videt si
 scādaloſa vnde p̄citāt seditō
 nes i populo. Si p̄dicauit i
 dulgētias idiscretas. Si p̄di
 cauit p̄t pecuniā sibi p̄missā
 v' dādā simonia ē: vñ z mor
 tale. Si p̄dicat p̄t inanem
 gliāz ibi cōstituēdo finē mor

tale est. Si predicauit sine
 licētia. Si dixit nimis curio
 ſa allegando poetas et p̄hī
 losophos frequenter. Si fas
 bulosa et puocantia ad risuz;
 si ab hmōi se n̄ subtraxit cum
 possz z iniūgere ei peccauit.
 Si nimis familiar' ē cū mlis
 erib; ouersando visitādo eas
 extra necessitatē: p̄t qd̄ mlri
 scādalizāz: z ipe nouit h̄: pos
 set eē mortale. Si visitauit
 monasteria et q; de cā. Si
 cognouit carnalit' illam quā
 audiuit in cōfessione: vel quā
 suscepit ad bap̄tismum v' cō
 firmationem cōmatrem: qd̄
 maximū z grauissimū est sce
 lus communiter reseruatum
 epis. De alijs p̄o inhonestat
 tib; introga p̄t videbit expe
 dire. Si vestes sacras cali
 ces extersoria et alia p̄tinētia
 ad cultū diuinū n̄ tenuit mun
 da z decent' aptata: p̄t ma
 gnā irrēerentiā posset eē mor
 tale. Si b̄ndictiōem mense
 z gr̄arū actiōes n̄ dixit qd̄ di
 cere d̄. xliiij. di. c. nō l3. Si
 n̄ fuit b̄n̄ modest' aspectu as
 piciendo hincinde mulieres
 z vana: qd̄ multū scādalizat
 p̄sonas: silr in incessu: statu:
 hitu: auditu z hmōi actibus
 Si nō obediuit mādat' ius
 tis suoz supioz et sententijs

Interrogatorij pars tertia

et si cōtēpserit mortale ē De alijs pō pctis mortalibz d̄ q̄ bus habes i p̄ma z sc̄da pte supra : interrogādū ē put expe dit f̄m qualitatē psonaz

De bñficiariis canonicis
Capl̄m. XII

Beneficiari

b canonicus de oibus iā dictis in c. p̄cedē ti p̄nt̄ interrogari put credi p̄t: ip̄os in ill̄ esse iuolutos z eti am de notatis i hoc ca. Si bñficiū simplex siue curatuz obtinuit p̄ simoniā cui? ip̄e fuit p̄sci? nō p̄t nisi p̄ papaz disp̄sari q̄ retineat. Si p̄o i gr̄ate eo siue sciēte simoniāz cōmisit talē optz renunciare tali beneficio si nō dispensat̄ al̄as furtive tenet: vñ p̄tinue stat talis in pctō mortali post q̄ hoc sciuit q̄usqz renunciet: nec facit fruct? suos: sed tene tur restituere deductis exp̄s̄ sis factis i vtilitatem bñficiū z hoc maxime de simonia per mun? a manu. Si aut̄ igno rante eo possz etiā p̄ aliū dis p̄sari: nō tñ p̄ eū cū q̄ cōmis sa est. S; si simonia est noto ria: est etiā suspensus q̄ ad ex ecutōnē ordinū: sed disp̄sari p̄t p̄ ep̄m si cū eo n̄ cōmissa simonia. nō aut̄ si est occulta

est susp̄sus q̄ ad ordines : s; dū tenet tale bñficiū est susp̄ sus q̄ ad se. qz sine mortli pec cato nō exeq̄ p̄t. Si recipit bñficiū simplex v̄l curatuz p̄ p̄ces carnales. id ē p̄ indigno porrectas cū esset malev ite et huiusmōi. v̄l p̄ obsequiū tpale factū ep̄o vel aliū confe renti: peccavit mortalit̄ Si bñficiū curatū p̄ p̄ces suas re cepit: etiā si al̄as dign? sit. qz tales p̄ces estimāt p̄ indigno tanq̄ ambitioso z p̄suptuos so cōmisit simoniā: vñ mortas le est f̄m Tho. forte tñ tene tur renunciare Pro bñficio at̄ simplici lz porrigere p̄ces p̄ se si al̄s est dign? vel etiā p̄ bñfi cio generalī: z hoc int̄dēns ad sui sust̄tationē: nō ad cur ram nec magis curatum pe tens q̄ aliud. Si querit vel habet bñficiū nō int̄dēs clericari s; vxorari. z int̄dēs gaudere de fructibz bñficiū videť vsurpatio rez eccliaz. z ī intentionē dotantiū eccle sias: et ideo graue peccatū est Si nō fuit elect? a p̄onis v̄l a collegio z p̄firmat? p̄ su p̄iorē ad quez spectat siue per ep̄m institutus. sed de mada to vel manu dñi tpalis vel p̄ potētīā accepit. z d̄ intrusus qz fur est et latro. nec potest

aliqd disponere in tpalibz vl
spūalibz: vñ nec absoluere nē
sacrā pōt dare parochiāis il
lius ecclie. Sz in q̄libz hmōi
actu peccat mortalit. Si res
nūciauit alicui bñficio qd̄ hz
eo pacto q̄ det cōsanguineo:
vel pp̄ pecuniā sibi pp̄ h̄ das
tā simonia est z mortle i vtro
q̄z. nec p̄t iste sibi retinere tle
bñficiū sic sibi collatū. Si p
mutationē sui bñficiū vl ecclie
fecit cum bñficio alterius
p̄ueniēdo int̄ se absq̄ iudicio
superiorū ad q̄s spectat colla
tio bñficioū: simonia reputa
tur. de his vide plen̄ in sum
ma. Si recepit bñficiū exis
tēs illegitim̄ absq̄ dispensa
tōe: q̄z iura. iō tenere n̄ p̄t
pōt at̄ cū eo dispēsare d̄ sim
plici bñficio ep̄s. De curato
rō vl dignitate solus papa.
Si fuit elect̄ p̄ simoniā non
valet electio: vel si ip̄e aliquē
elegit p̄ simoniā vel ad ep̄atū
vel canonicatū vel ad aliā ee
clesiā: vt clerici collegiatarū
ecclesiāz: vel si al̄s indignū
ignorātē z publice malū ele
git ad platurā ex amicicia: et
hmōi mortale z grauissimū
est: z oīa mala q̄ sequunt̄ ei i
putant̄. Si male tractauit
bñficiū seu eccliaz: pmittens
eccliam vel edificia ruere vl

possessiōes icultuari z alias
res dep̄ire mortalr peccauit
z tenet ad restōnez seu satisfā
ctōez si cōmittit notabilē ne
gligentiā z dānū sit notabile
Si fruct̄ bñficiū nō bñ ex
pedit. vicz vltra subuētōnem
suā subueniēdo paupibz: sed
dilapidauit i iuiuis z turpi
b̄. Et dedit p̄ sanguineis n̄ in
digētibz mortle ē. sec̄ si san
guinei idigēt: qz tunc p̄t dari
eis. Si plā bñficia hñtia cu
rā tenet absq̄ dispēsatōe: fur
est z latro. nā habēs bñficiū
cū cura si recipit scdm̄ cū cu
ra: ip̄o iure vacat p̄mū. c. de
mlra. d̄ p̄bē. extra. z h̄ postq̄
habuit pacificā possessiōez se
cūdi vl h̄re potuit z fruct̄ ei
p̄cepit. al̄s nō vacat primum
vicz si fruct̄ scdi bñficiū p̄ce
dunt̄ al̄i p̄ papā: p̄ illo tpe n̄
vacat p̄mū. extra d̄ p̄bē. li. vi
c. si tibi p̄cesso. Si hñs p̄
bēdā hñtē dignitatē z sū cu
rā aniaz: si recipit scdaz s̄l̄r
vacat p̄ma. extra de p̄bē. c. d̄
multa. z i isto casu z p̄ori te
net ad restōez fructū si rece
pit. Si habēs bñficiū vnū
violēt occupat scdm̄. vel si
sciēt se intrudit s̄l̄r p̄dit p̄mū.
z si qd̄ habebat ius i scdo ē
p̄dit z vacat illud scdm̄. de p̄
ben. c. eū q̄. li. vi. Itē nō pōt

Interrogatoriū pars tertia

quis h̄re dignitatē cū p̄bēda
absq; dispēlatōne pape. Qui
cūq; recipit p̄sonatū vl' digni-
tatē vl' officiū vl' b̄n̄ficiū : cui
cura aīaz sit ānexa: si añ ob-
tineat silē cū sit puatus p̄rio
vt dictū est: si nō dimittit p̄ri-
mū absq; mora ī man^o ordia-
riū ī cui^o ep̄atu ē: ip̄o iure ē et
p̄riuat^o sc̄do: z est inhabilis
ad sacros ordies z ad q̄d̄cūq;
q; aliō b̄n̄ficiū p̄ extranagatē
Joan. xxij. Itē absq; dispēla-
tione nō p̄t q̄s tenere p̄les ec-
clesias vel p̄bēdas q̄ tñ n̄ ha-
beāt curā aīaz nisi in q̄nq; ca-
sib; . Prim^o qñ sunt ita tenu-
es q̄ neutra illarūz sufficiat
ad sustentatōez. Secūd^o si v-
na depēdet ab altera. Terti^o
p̄t raritatē clericorū. Quar-
t^o si ecclia est annexa p̄bende
vl' dignitati. Quī^o si hz vnā ī
titulatā z aliā cōmēdatā: s; ta-
lis p̄mēda d̄ parochiali eccle-
sia fieri nō p̄t: nisi ei q̄ attige-
rit vigesimūq̄ntū annū: z sit sa-
cerdos. et tali nō p̄t cōmitti
nisi vna ex euidēti necessitate
vl' vtilitate: z durat nisi p̄ sex
mēses. extra d̄ elec. c. n̄eo. i. vj
Si habz plures ecclias vl'
p̄bēdas habētes curam aīaz
absq; dispēlatōe pape fur ē z
latro z p̄tinue ī mortali. nec
ep̄s p̄t dispēlare ī hoc Si

etiā hz p̄ dispēlatōez pape s; s; surrepticie: puta qz petendo
vnū tacuit de alio quod habebat. vl' dixit se h̄re legitimā
etatē cū nō h̄ret z d̄ h̄mōi idē
est iudiciū. Si p̄ dispensati-
onē ep̄i hz pla b̄n̄ficia s; sim-
plicia s; ad supfluitatē. vel et
p̄ dispēlatōez pape simplicia
vel curata: cū vnū sibi suffice-
ret s; statū suū: nō videt tur^o
ī p̄scia sua: qz dissipatio ē z n̄
dispēlatio. Si accepit ecclia
parochialē a q̄cūq; cū nō at-
tigisset. xxv. añū absq; dispēla-
tione pape circa etatē nulla est
dispēlatio: z nullū ibi ius hz
c. licz canō. d̄ elec. in. vj. Si
infra annū p̄putatū a die assi-
gnatōis sibi regim̄is ecclie n̄
fec̄ se ad sacerdotiū p̄moueri
est ip̄o iure puat^o. eo. c. l. cas-
non. Itē tenet p̄sonalit̄ resis-
dere ī residētia. P̄t tñ ep̄us
cā rōnabili dispēlare ad t̄ps
t̄m. S; de p̄motiōe ad sacer-
dotiū infra annū nō extendit̄
ad ecclias collegiatas h̄ntes
curā. nec ad assūptos ad ea-
rūdē regimē. d̄ elec. c. statutū
li. vj. P̄t etiā ep̄i dispēlare
cū ip̄is q̄ h̄nt vel hēbūt eccle-
sias parochiales: vt vsq; ad
septēniū l̄raz studio insisten-
tes p̄moueri n̄ teneāt nisi ad
ordinē subdiaconatus. quez

nisi infra annum suscipiāt sūt ipso facto priuati tali beneficiō. et medio tēpore per vicarios illis ecclesijs pūdeatur de elec. in. vj. c. cuz ex eo. Si bñō qd̄cūq; beneficium sūmplexet quātūcūq; paruū nisi dicat horas oī die peccat mortalit̄e omittēdo ex negligētia etiā si nō sit in sacris constitutis. Si canonicus vel ali⁹ clericus recipit quotidianas distributiōes q̄ dant̄ interestibus horis cū non interfuerit: furtū omittit. et tenet̄ ad restitutionē. Si cū nō possit p̄ se curā exercere ecclesie nō potuit ibi loco sui idoneus q̄ bñ officiaret. sed malū et igrantē q̄ ex suo malo scandalizat vt notorius fornicator. et lusor et hmōi. vel q̄ nescit ministrare debite sacramenta et confessiones audire peccat mortalit̄er. qm̄ omnia mala q̄ sequūt̄ ei imputant̄. Si hō nō p̄t inuenire idoneū p̄ se exerceat vlt̄ si nō p̄t aliter pūdere renunciet. Item non licet prelato sub p̄cio vel annuo censu cōcedere vices suas seu iurisdiciōem. qz spūale est. extra. ne p̄lati vices suas. ca. j. ij. et. iij. vicz si diceret. concedo qz exerceas vices meas: vel talem iurisdiciōem. et totuz lucrum

sit tuū. et dab̄ inde mihi tantū illicitū ē. s; omittēdo pure vices suas: l; p̄stituere et salariū. xij. q. ij. c. charitates tuas vicz dicēdo. dabo tibi tantū p̄ salario tuo. et totuz lucrū erit meū. Hec Inno. Si alienauit res ecclesiasticas. vicz mobilia bona: vt res sacras. vlt̄ mobilia. vt possessiones sine necessitate vel maiori utilitate. vel n̄ seruata forma iur̄. et hmōi: gūit̄ peccauit. Itē de exercitio cure aīaz quō se habuit in audiētia p̄fessionū. in collatiōe alioz sac̄oz. i. visitatiōe infirmoz: p̄cipue ne deficiāt eis sacramta cū expedit In admonitiōe subditoz. in correctione vicioz: p̄cipue q̄ ad notorios pctōres: cōcubinarios: tenētes inimicicias et hmōi. Si n̄ amonuit n̄ p̄fite: tes et nō cōicātes annuatim quātū potuit significādo ep̄o cū nō potuit: et hmōi. nā oues ex negligētia pdite ab eo. req̄rent̄. de qb̄ et alijs sup̄dictis et hmōi dabis satis in tertia p̄te sūme. Si alienos parochianos audiuit nō habens autoritatē specialē ip̄e vel ip̄i qz n̄ p̄t eos absoluerē. Si emit aliqs res imobiles d̄ fructib; ecclie. qz tales debēt remanere ecclie. vñ si emit noīe

Interrogatorij pars tertia

alteri? vt sic posset dare et les-
gare cui vellet fraus est et furtum,
et ad restitutionem tenetur. Si in-
dulgenciam pro se dedit cum non pos-
set, vel plures dixit habere ecclesiam
sua quam habeat ad quantum: est mor-
tale. Si reliquas nouas exhibuit
populo honorandas non appro-
batas ab ecclesia. Si nimis
facilis fuit ad dispensandum in
ieiuniis ecclesie. Si elemosinas
extorsit a populo et a subditis ad
quos non tenebant. Si questiones
dicere mendacia in ecclesia sua
promisit, et quod peius est si fecit pa-
ctum cum eis de quota. Si
secundas nuptias benedixit.
Si promisit christianas nutrices
seruire in domo iudeorum. Si
sustinuit sortilegas et diuina-
trices in sua parochia. Si
promisit ludos vel malas consue-
tudines non obuiando quantum potuit.
Clerici vero qui manifestis us-
urariis alienigenis aut alias
origines de terris ipsorum ad fe-
norem exercendum domos locant vel
alio titulo procedunt ipso facto
sunt excommunicati nisi sint episcopi, de us-
uris, c. usurarum, li. vi. Clerici
archidiaconi: plebani: decani:
propositi: cantores: et alij clerici
personarum habentes ac etiam
sacerdotes qui audiunt in
scholis leges vel physicam post
duos menses si non dimittunt

hominum lectiones sunt excommunicati, c.
sup specula, extra ne cleri, vel
mo. Clerici et religiosi qui indu-
cunt aliquem ad vouendum vel iura-
dum vel fidei interpositum, seu aliam
promittendum ut sepulturas pro
eos eligant, vel iam electam non mu-
tent sunt excommunicati, nec possunt ab-
soluti nisi per papam, nisi in mortis
articulo, cle. cupientes, de penis,
idem de reli. Clerici qui scienter et
sponte participauerunt cum excommu-
nicatis a papa, et ipsos in officiis
repperunt sunt excommunicati, et ab-
solutio pape refusa, c. signifi-
cavit, extra de sen. exco. Fal-
santes litteras pape, vel falsis sci-
enter utentes, vel remouentes
etiam vnam litteram de bullis pape, se
excommunicati, et absolutio pape re-
fusa. Clerici sepeliētes in ec-
clesiis vel cimiterijs eorum excom-
unicatos a iure: vel usurarios ma-
nifestos, vel notati interdictos
tempore interdicti in casibus non processis
sunt excommunicati, cle. eos, de sepul.
Sepeliētes vero se occidētes
vel in torneamentis moriētes
et homines: peccant mortaliter nec
sunt excommunicati.

De religiosis, Ca. xiii.

Arca reli-

giosos et religiosas
Si scilicet clerici vel or-
dinati interrogari possunt de his de

q̄b. s̄. dictū est in. c. d̄ cleric̄
 in cōi. put̄ erit exepediēs. Si
 p̄o sūt bñficiari i ecclesijs cu
 ratis: d̄ his habes in. c. p̄ces
 denti. Sed vltra p̄dicta etiaz
 de infrascriptis q̄ sūt p̄pa eo
 rū d̄m ē: z p̄mo. Si fuit res
 cept̄ ad monasteriū p̄ simo:
 niā mortale ē. Si p̄o fuit si
 monia mētal̄is t̄m̄ p̄n̄ia abo
 let̄. Si p̄o p̄actionalis: qz. s̄.
 monasteriū exegit tātū alsno
 lebat eū recipe: z igrediēs vl̄
 p̄p̄n̄q̄ ei⁹ tātū dederūt: vl̄ mi
 nus p̄ ip̄o ingressu: nisi forte
 cū monasteriū ē ita tenue q̄ n̄
 sufficit illi. p̄uidere: nā tūc ob
 latis sp̄ualibz grat̄. s̄. i. igressu
 licet petere z pacisci de tp̄ali
 bus de q̄bz debeat viuere: vl̄
 dicere illi: porta tecum si vis
 comedere mecum: fm̄ Host.
 et aliquos alios. Secus si
 monasterium est pingue: z p̄t
 illi. p̄uidere: nō p̄t fieri aliq̄
 pactio vel exactio absqz vicio
 simonie: tunc vltra p̄ctm̄ reci
 piēs vel receptus vel recepta
 debent expelli de illo mona
 sterio: extra d̄ simonia. c. qm̄.
 Potest tamē ep̄s in h̄mōi dis
 pensare: scz vt non expellan
 tur de monasterio: Raymū. z
 Guil. p̄cipue repit̄ tal̄ simo
 niā in monialibz vbiqz terras
 rū: nō sic p̄o ē de. viris religi

osis. Si ingressus ē religio
 nē nō pura intētiōe. s̄. seruiēdi
 deo: s̄. alia d̄ cā: vicz nō labo
 rādi: vel s̄ ē monial̄: qz nō po
 tuit nubere: z qz posuerūt pen
 tes ip̄am inuitaz. s̄. malefece
 rint: tū p̄t z d̄z mutare intētiō
 nez: scz vt ibi manere velit ad
 seruiendū d̄o. z sic erit i bono
 statu: als erit in mortali. S̄z
 si respit se in monasterio dis
 soluto n̄ viuēte reglarit̄ q̄rat
 si p̄t mutare locū cū dispensa
 tiōe si indiget: qd̄ t̄m̄ i monia
 li erit difficile: qd̄ si nō p̄t nō
 sequat̄ turbā. i. alios vl̄ alias
 in malū: s̄. seruet ip̄a ordinem
 suū si ad bonū nō p̄t reduce
 re alios vl̄ alias. Si ingredi
 ens monasteriū reticuit ip̄es
 dimēta q̄ habuit ad illd̄ sciēt̄
 vicz qz erat seru⁹: vl̄ habebat
 occultā infirmitatē vl̄ alteri⁹
 religiōis p̄fessus coniugat⁹: de
 bitoz in multis: et h̄mōi: pec
 cavit mortalit̄: p̄cipue si sciez
 bat tale impedimētū: z p̄ illd̄
 nō posse recipi ad religionez
 Vel de his interrogat⁹ mēda
 ciū dixit z p̄t z d̄z de monaste
 rio expelli si alit̄ p̄uideri n̄ p̄t
 Si h̄z votū religiōis artis
 oris anteqz itret: laxiorem p̄
 us debet q̄rere dispensatiōez
 si etiam eēt bona: z multo for
 tius post professionez in vna

Interrogatorii pars tertia

religiōe nō pōt ad aliā transire equalē vel laxiorē: z d mēs dicante ordine ad mēdicantē vel de mendicantibz ad monachalē trāsire nō pōt sine dispensatiōe pape nisi ad carthusiēses. Si inducit aliquē ad religionē p simoniā v'l p fraudes: puta asserendo ibi obseruari regulā qd nō sit, v'l dicēdo se ad nihil obligari z retinendo seueritates religionis: q's ille n̄ itēdit fuare: z hmōi: peccauit mortalit. De illis q' etiā volētes ingredi religionē aliq's in qua bñ vniū querunt vt trahāt aquā ad suum molendinū infamātes illos z crimina imponētes: suas aut vsqz ad tertium celū extolentes non euadere damnatiōez certum est: quia s̄ charitatez agunt: s̄ iusticiam z cōtra sacram scripturam agunt.

De voto paupertatis.

In religiōe exn̄s obseruauit paupertatis votū nihil retinēs vel retinere deliberans: mortale ei ē p̄riū h̄ie: et totiēs q̄tiēs illud p̄posuit. Dicit aut p̄p̄um qd celat p̄ori suo: vt si habeat z teneat pecuniā vel vestē nesciēte p̄lato: v'l si sciat tñ s̄ volūtate ei' z absqz l̄nia: v'l si de l̄nia eius z voluntate: tñ

nō patus sibi tradere ad petitionē ei': sed recusare si possz de facto: z multo p̄t si nō solū mobilia: sed etiā imobilia: vt redditus z possessiōes retinet vt p̄pria dans vendēs z dissipans vt placet: nec p̄lat' pōt dare l̄niaz sic retinēdi: n̄ papa pōt in p̄prio dispēlare: extra d̄ sta. mona. c. cū ad monasteriū. Si dedit bona monasterij siue cōuēt' absqz sup̄iorū l̄nia habita vel p̄sumpta Si aliqd occulte recipit vel tenet: mortale est z p̄p̄ietas. Si repiens se in loco vbi nō vniū i cōt: p̄pter quod optz sibi puidere de necessarijs habet aliqua vestimenta vel pecuniā z aliqd hmōi cū bona l̄nia: bñplacito p̄lari aduertat diligenter. Primo q' dem vt per eum non stet quin oīa velit ponere in cōmuni si alij vellent: et ad hoc operat' quantum potest. Secūdo si bec nō pōt semp sit parat' simpliciter ponere omnia z dimittere in manibus p̄lati. Tertio vt de hmōi cōcessis nihil det sine l̄nia sup̄ioris sui generalī vel specialī: etiam in elemosynis: nisi in extrema necessitate Quarto vt n̄ thesauriset nec sup̄flua teneat: nec d̄liciosa q̄rat: nec multū inq̄rē

do sollicitet: nec habeat inoz
dinatū affectū in hmōi: z sic
poterit trāsire si in alijs bñ se
habeat: sec⁹ si agēdo n̄ religio
se: sed laicalr viuit. Sed z cū
p̄dictis si posset locū inuenir
re vbi in cōi viuit meli⁹ ei eēt

De voto castitatis,

Iseruauit votū castis
tatis nō solū ab oī car
nali ope z p̄tractu ve
nereo se abstinēdo sed etiā ab
oī locutiōe turpi z amatoria
z ab omī cogitatiōe immun
da deliberata: z delectatione
morosa: qz in quolibet horū
est mortale: vt dictū ē sup̄ cir
ca scōm et nonum p̄ceptum.
Et etiā sacrilegium qd̄ gra
uius est: z qz ad ista deuenit
p̄ uersationem z familiarita
tem: iō inq̄rendū est si h̄z do
mesticitatem cū aliq̄ si moni
alis: vel cū aliq̄: si religiosus
z si hoc repit̄ eē extra casū ne
cessitatis phibēd⁹ est: al̄s nō
absoluēd⁹ q̄a q̄si ip̄ossibile ē
q̄ talis n̄ incidat in ruinā. di.
xxxij. c. hospitoliū. z di. lxxxj.
p̄ totū. Scādala etiā ml̄ta et
oblocutiōes sequūt̄ in pplis
z hmōi: z iō phibēd⁹ ē: z cons
anguineorum etiā rarus fit
accessus.

De voto obedientie:

Ifecit p̄tra votū obe
dientie quod ē sp̄ mor
tale. Et nota q̄ n̄ sp̄ q̄n
q̄s agit aliqd̄ p̄ regulā suā: l̄
trāsgridit̄ regulā vl̄ p̄stitutio
nes fac̄ p̄ obediētā: s̄z q̄n fac̄
p̄ p̄cepta p̄tenta in regula z cō
stitutioib⁹ suoz sup̄ioz: vl̄ q̄n
aliqd̄ trāsgridit̄ ex p̄tēptu q̄n
tūcūq̄ illud sit minimū. Qu
p̄o p̄latus vel p̄lata iniungit
aliqd̄ fieri p̄cipiēdo vel māda
do in p̄tute sc̄te obediētie: vl̄
sp̄sscti vt facias h̄: vl̄ sub pe
na excōicatiōis z hmōi: illud
d̄ p̄ceptū: cui⁹ trāsgressio est
mortal̄. Idē esset q̄n p̄latus
aliqd̄ mādaret subdito quōz
cūq̄ loqueret̄: declarans sibi
q̄ intendit obligare illum s̄b
peccato mortali: ad faciendū
illud: z intellige si mādat qd̄
non sit illicitū: z tale qd̄ q̄ tes
neatur subditus ei obedire.
Similt̄ q̄n i regula vl̄ p̄stitu
tōib⁹ est aliqd̄ p̄ceptorie man
datū: vel sub pena excōicatō
nis: vel sub pena carceris: vl̄
sub pena grauioris culpe: vel
p̄ silēm locutiōem cōiē censet̄
obligari ad mortale: alias at
faciēdo p̄ ceremonialia: vt frā
gere silentiū: tarde venire ad
chorum et hmōi: est veniale:
nisi q̄s faceret ex p̄tēptu: qz
tūc mortale. Cōsuetudo autē

Interrogatorii pars tertia.

quoniam non sit ipse preceptor tamen est inductina preceptorus: et ideo caue ne assuescas alicui transgressioi.

De officio dluino.

S Dixit horas canonicas et officium defunctorum quoniam dicitur dici. Nam religiosus etiam si non habet ordinem sacrum tenetur ex precepto ad officium precipue si est professus: vnde omittendo aliquam horam peccat mortaliter: et omni die qua omittit ex negligentia: non autem ex precepto tenetur dicere istud vel illud. Quis nec debeat ad placitum suum mutare officium: sed debet dicere secundum ordinem suum. Si non fuit cum alijs in ecclesia et nimis tardauit ad dicendum officium. Si somnolentus vel dormiuit rediscat: vel aliquid loco eius dicat: sed si per maiori parte dormiuit totum reiteret. Si ibi incopositus fuit et oculi vagis. Si risit vel ridere fecit vel aliquam leuitatem vel locutionem fecit non necessaria. Si mente distractus precipue quoniam non aduertit. Si male legit vel cantauit vel inclinauit ex negligentia: in quilibet horum est peccatum veniale contra. Si elegit placitum per simoniam: vel etiam et si non simoniacus tamen indignus scient. Si non illum quem iudicauit meliorem ad officium illud sed alium ratione amicitie: vel alium intentione mun-

dana mortale est. Si accusauit caluniose placitum vel socium vel aliquid criminali: vel testificatus est vel destitit ab accusatione iniuste: vel alias infamauit placitum vel subditum dicendo criminalia de eis: etiam si esset pro intentione infamandi mortale est. Ideo si secreta sui ordinis reuelauit sine causa iusta et rationabili: et quod quis tenetur ad restitutionem fame habes in summa. iij. parte diffuse. Item si in visitatione placitorum non reuelauit dicenda que sunt honestate religionis de placitis et socijs: et precipue quoniam contra sic suat: et sit preceptum a visitatore ut dicat que indigent correctione: tunc enim omittere aduertenter que dicenda sunt est mortale peccatum. De tamen intelligi preceptum seruato ordine fraternitatis correctionis: vnde omnino occulta de quibus potest presumi emendatio dici non debent: vbi autem non speratur emendatio et presumitur recidiuatio. vel aliquid magni scandalum dici debet. non tamen accusando si sufficienter probari non potest: quia tunc grauer peccaret: sed simpliciter denunciando prelato: ut patri si speratur quod inde puidetur. Si fecit vel coopatus est ad aliquam conspirationem contra prelatos vel inuenit aut sectatus est per tialitates et sectas in monasterijs

rio, aut cōuentu: aut diuisione: qz mortale est: z crimina mundanorū vel demoniorū potius q̄ religiosorū. Interrogandi etiā sūt de, xij. abusi ombus claustrī s̄m Ray, que s̄m Hugonem sūt iste. Preslatus negligēs: discipulus is obediēs: iuuenis ociosus: senex obstinat⁹: monachus curialis vel causidicus: habit⁹ p̄ciosus: cibi exq̄situs: rumor in claustro: lis in caplo: dissolutio ī choro: irreuerētia circa altare. In his quibz ē mortale: quādoqz veniale s̄m q̄ntitatē facti z intentionē. Magna etiā est abusio religiosus iurare in cōi locutiōe: etiam si dicat veritatē: z etiā male dicere z blasphemare: etiaz si ex leuitate. Interrogandū etiā ē p̄cipue de cerimonijs p̄ncipalibus z de esu carnū extra infirmitatē. Delineis n̄ vtendis ad carnē: de lectis n̄ plumeis: de ieiunijs regle vel cōstitutionū: d̄ obfuantia silētij incertis horis z locis. Ad que oīa obligant omēs monachi z etiā plures religiosi: et monachi sancti benedicti: extra d̄ sta. mo. c. cū ad monasteriū z plures religiosi aliorū ordinū ex p̄stitutionibz suis. Et lz ī his p̄lat⁹ posset dispensare: n̄

tū p̄t dissipare: qd̄ ē s̄m Beē, qn̄ fit absqz cā rōnabili et vrgente: als p̄ctm̄ est dispensanti z dispensato plus z minus s̄m trāsgressionē. Si in obediēdo male se habuit: vitz qz obediuit in malo puta dicendo mendaciū: vel ex negligētia dimisit cōe mādatū: vl̄ tardus fuit ad obediendū: vl̄ nō affegnose lz q̄rulse vl̄ dissolute z nō cū maturitate. Si irreuerēs circa maiores egrē sustinēdo rephensores cū indignatiōe cōiter est veniale.

De exercitio.

¶ I vacauit ocio qd̄ ē sentina oīm maloz: z q̄ntū. Si inutilit̄ expēdit tps̄ faciēdo ea q̄ sunt nullius valoris. Si fecit exercitia mundanorū: vt faciēdo bursas vestes ope polymito: recamatōnes l̄ linea reticulata z hmōi vel p̄fectiones nimis p̄ctosaf vl̄ alia gulosa: qz magnū peccatū z abusio ē ac occasio multoz maloz: z ideo p̄hibendū est: hōc malū etiā rep̄it in monialibz modernis. Si conuersando fuit nimis leuis vl̄ alios inducens ad leuitatem vl̄ risum verbis: gestibz vl̄ solacijs: q̄ aliquā sine pctō fieri p̄nt ad recreatiōz: vl̄ subleuādo se vel alios ab acidia: raro

Interrogatorii pars tertia

Si aliqui irrisit vel gestiuit
quod similes congruit et histriōibz
non religiosis. Si murmuravit
circa victum et vestitum. Si
impatiens tulit graues mores
aliorum. Si se suū alijs reddidit.
Si singularitatem quasiuit in
cibo vestitu: dormitu et alijs
vni frequenter in ipis oritur super-
bia: et in alijs murmuratio et
indignatio. Si frem delinquentem
non fraterne admonuit: vel
defectum aliorum platonē non signifi-
cauit vt adhiberet remediū.
Fruato tamen ordine fraterne cor-
rectiois: in his cōitū ē veniale
Si murmurauit se sibi commit-
tentē tāqz indiscretū. Si impa-
tiente se habuit dure loquēdo
cū quibus non habet se introuertere.
Si non diligenter tractauit res
monasterij. Si nimis tenax
fuit in dādo: vel si nimis pidi-
gus: vel acceptor personarū sine
ca rationabili dās magis vni qz
alteri de rebus cōibz. Si dedit
quibus non potuit: vltz qz non habebat
līnāz. Si permisit res pīre ex ne-
gligētia: vel nimis sollicitus fu-
it propter hanc pacem vacādo sibi propter
multiplicatioz temporalium: quod vici-
um hodie multū regnat. Si
non fuit sollicitus ad addiscēdū
ea ad quae tenet secundum regulā et cō-
stitutōes peccat: ex ignorantia hoc
etiā trāsgrediēs non excusat a

peccato Si ē sacerdos deus quare
scire quae pertinent ad debite cele-
brandū. Si professor quae pertinent
ad illud officiū. Si in his est
negligēs precipue cū potest gūiter
peccat: sed deus etiā frequens le-
gere scripturā vel doctores ex-
ponētes vel alios libros de-
uotos et vtilēs: vni instruat. et
profortē ad bonū. Si legit cu-
riosa et iutilia propter quod retrahit
a magis necessarijs: vel docto-
res gentiliū: vel fictiōes poeti-
cas: et huiusmodi: quia peccatū est cu-
riositatis. De pertinentibus vero
ad religionē habes diffuse in
tertia parte summe.

De oratiōe et confessiōe.

Non orauit ultra of-
ficiū diuinū priuatim pro
se et alijs consanguine-
is benefactoribus viuīs et defun-
ctis precipue recōmēdatīs vt
deus sollicitus. Si non frequenter
confessionē et cōionez secundum regula-
lam suā et morē. Monachis
hoc nigris preceptū ē quod cōicent
semel in mēse. cle. ne in agro.
de sta. mo. Si non vacauit
meditatiōi: quae pro maxime indu-
cit deuotionē. Si fuit tepidus
in dilectione dei et proximi: non
ardent affectūs honores dei
et salutē animarū vt decet. Si in-
gratus ad recogitādū et cog-
noscedū sua beneficia et recō-

pensandum deuote ipsi deo
seruendo. Si non prepara-
uit se ad diuina vt debuit.

Hec sūt pctā in quibus q̄
tidie offendit deus: et ipedit
profectus religionis.

De amore parentum.

Inimicis carnalit̄ dile-
xit sanguineos nimis
affectās eorū p̄spitatez
vel gaudēs de ea: aut tristat̄
nimis de aduersitate. Si ni-
mis eos visitat vl̄ q̄rit vl̄ gau-
det visitari. Si cū eis loq̄t̄ d̄
secularibz q̄ n̄ expediūt l̄ etiā
cū alijs d̄ guerris: z hmōi fre-
quēter it̄rogat z audit. Si
pro eis pcurat bñficia ecclia-
stica vel tpalia nō aptis bñfi-
cijs in q̄bz posset esse mortle
De alijs p̄o vicijs cōibus: scz
ira: supbia: inuidia z hmōi: vi-
de supra in p̄ma pte. De his
p̄o q̄ ptinēt ad regulam suaz
ipemet videat per se et dicat.
Si penas aut penitētiās ta-
patas vl̄ iniūctas a reglā vel
p̄stitutiōibz vl̄ a p̄lato nō fec̄
peccauit: si ex negligētia. Si
nullo modo eēt paratus face-
re etiam p̄lato p̄cipiēte ē mor-
tale: si non intendit p̄ficere in
vita: sed que seruat inuitus fa-
cit z male p̄tentus est esse i re-
ligione hypocrita ē z in statu
dānatōis: Tho. Qui vocant

ad dirigēdas moniales i ele-
ctiōibz: nisi abstineant ab his
p̄ q̄ posset oriri discordia in
eas sunt excōicati. Religiosi
z clerici inducētes ad vonen-
dū: iurandū vel p̄mittēdū de
eligendo apud eos sepulturā
vel vt eā vltērius nō mutent
iam electā sūt excōicati excōi-
catiōe papali. cle. cupiētes. d̄
penis. Religiosi q̄ absqz sp̄ca
li hñs p̄rij sacerdot̄ solēniza-
rēt matrimonia: aut ministra-
rēt sacramētū eucharistie vel
extreme vnctionis excōicati
sūt excōicatiōe papali. cle. j. d̄
p̄ui. reli. Religiosi q̄ excōica-
tos a canōe absoluūt i casibz
n̄ p̄cessis: aut q̄ absoluūt a sēs-
rēt̄ijs p̄ statuta synodalia vel
p̄uicialia p̄mulgatis. aut ab-
soluūt a pena z a culpa sūt ex-
cōicati excōicatiōe papali p̄
dictā cle. j. de p̄ui. reli. Inq̄si-
tores hereticorum qui odio
grā vel lucro s̄ iusticiā z con-
scientiam omiserūt p̄tra quē-
piam p̄cedere: vel ipsam her-
esim alijs imponere: aut im-
ponerent q̄ officijz eorū im-
pedirent: sūt excōicati excōi-
cacione papali. cle. multozū.
de here. Religiosi mendicā-
tes p̄fessi transeuntes ad ali-
quā religionē monachalē ex-
cepto ordie carthusien. z silr

Interrogatorii pars tertia.

recipiētes sunt excommunicati
excommunicatione papali p̄ cōstitu-
tionē Martini quinti factaz
Cōstātle. Clerici scient z sp̄o
te p̄cipātes excommunicati a pa-
pa in diuinis sūt excommunicati ex
cōicatiōe papali fm̄ Hostiē.
Ista excommunicatio habet dubiuz
Participātes in crimie p̄p̄
q̄d aliq̄s ē excommunicatus aliq̄ p̄-
dictarū aliarū excommunicationuz
sunt excommunicati p̄ papam. c. si
cōcubine. d̄ senten. excō. Ab-
soluentes aliquem ab aliqua
p̄dictarum excommunicationum ci-
tra sedem apostolicaz p̄terq̄s
in mortis articulo qui taliter
absoluti si non representant
ei quo possunt absolui q̄s citi-
us possunt: vel mittant p̄ ab-
solutione reincidunt in eādē
scz excommunicatiōz papalē. c. eos.
de sen. excō. i. vj. Sepeliētes
corpa in cemiterijs tpe interdī-
cti in casibz nō cōcessis a iure:
sūt excommunicati p̄ excommunicatiōz epi-
scopalē. cle. eos. d̄ sepul. Se-
peliētes excommunicatos publi-
ce aut noiatim interdīctos vel
ysurarios manifestos sciēter
in cemiterijs sunt excommuni-
cati. dicta cle. eos. Clerici
locantes domos manifestis
ysurarijs ad fenus exercendū
seu alio titulo p̄cedentes sūt
excommunicati. c. ysurarum. de ysu-

ris. li. vj. Nō electus a dua-
bus p̄tibz cardinaliū z se ges-
rēs p̄ papa: est excommunicat⁹. c. l3.
de elec. Monachi z canoni-
ci regulares: Archidiaconi:
diaconi: p̄positi: plebani: can-
tores z alij clerici p̄sonatū ha-
bētes: aut quibus p̄sbyteri q̄
audiunt leges vel physicam
sunt excommunicati. c. n̄ magnope.
ne cleri. vel monachi se rebus
secu. imi. Religiosi dimittē-
tes vbicūq; habitū sue religi-
onis: z accedētes ad quouis
studia l̄rarū sine licētia p̄lati
aut cōuentus sui sūt excommu-
cati. c. vt piculosa. ne clerici vel
monachi lib. vj. Religiosi
q̄ decimas debitas ecclesijs
sibi appropriant vel ysurpant
sue qui nō pmittunt solui ec-
clesijs decimas de animalibus
familiarum z pastorum suos-
rum. si nō habent administra-
tionem z beneficia sunt excom-
municati: si habent sunt suspensi:
nisi requisiti destiterint infra
mensem: clementi. religiosi.
de decimis.

Monachi et canonici re-
gulares non habentes admi-
nistrationem: et se conferen-
tes ad curias principum vt
damnum monasterijs infes-
rant: aut prelati sine licentia
suoꝝ p̄latoꝝ: sine q̄ tenēt ar-

ma intra septa monasterij sūt
 excōicati, cle. ne in agro, d̄ sta
 tu mona. Religiosi necnō mo
 niales, p̄fessi, h̄bentes infimo
 niū: z alij clīci p̄stituti ī sacris
 de facto, s̄, sunt excōicati, cle,
 eos, de sangn, z affini. Inq̄
 sitores hereticoꝝ q̄ p̄textu of
 ficij inq̄sitionis q̄busuis mo
 dis illicite pecuniā extorquet
 vel scient̄ bona ecclīaz ob de
 licta clericoz, fisco ecclīe ap
 plicāt sūt excōicati: nec absol
 ni p̄nt nisi plene satisfecerint
 illis a q̄bo extorserūt, cle, nolēs
 tes, extra de here. Religiosi
 n̄ fuantes interdictū qd̄ fuat
 sc̄tā rhomana ecclīa, cle, ex fre
 quētibz, de sen, excō. Religio
 si q̄ cōfitentibus sibi n̄ faciūt
 p̄sciam scient̄ de decimis sol
 uendis: tales ab officio p̄di
 catiois sūt suspensi donec cō
 mode p̄nt faciāt eis p̄sciam, z
 si interim p̄dicāt sunt excōica
 ti. Sicut z religiosi q̄ dicūt ali
 q̄ v̄ba vt retrahāt audientes
 a solutiōe decimarū sūt excōi
 cati, cle, cupientes, de penis,
 Religiosi mēdicātes q̄ doz
 mos ad habitādū v̄l loca de
 nouo recipient aut mutarent
 absq̄ l̄nia pape vel alienarēt
 d̄ nouo recepta, cle, cupiētes,
 de pe, F̄res mīozes q̄ tpe inē
 dicti recipiūt ad diuina f̄res

vel sorores d̄ tertio ordie san
 cti fr̄cisici sūt excōicati, c. cuz
 ex eo, de sen, excō, in cle.

A p̄latis in cōi inq̄rendū
 est p̄mo, Ca. XIII.

Legitime

assuetus ē dignitatē
 seu p̄latiōz: an vicz ali
 q̄ irregularitate v̄l inia fuit ir
 retit? cū fuit assūpt? ad p̄latu
 rā inq̄ nō fuit dispensatus v̄l
 absolut? vicz si fuit bigamus
 Si opat? ē i cā sanguis, Si
 illegitim?, Si excōicat? vel
 suspēsus: v̄l notori? p̄cubinas
 ri? q̄libz hoz h̄ sciēs tenet p̄
 laturā furtiue: v̄n ē d̄tinue in
 mortali. Nota q̄ illegitim?
 ad dignitatē vel beneficiū cur
 ratū v̄l p̄oratū in religiōe qui
 creat p̄ electiōez sine dispensa
 tiōe pape p̄moueri nō p̄t. Et
 p̄uilegio t̄n magistri ordinis
 cū his pōt dispensari ad pre
 laturas in ordine p̄dicatoꝝ,
 de hoc habes in. iij. pte sūme
 titu, de censuris ecclīasticis.

S̄rite et absq̄ vicio simo
 ni e fuit electus: confirmatus
 z ordinatus, Si inte rposuit
 preces pro se: vel procurauit
 q̄ ali? porrigeret p̄ces simo
 nia ē: z si fuit simonia pactio
 nis indiget dispensatiōe pape
 z anq̄ sit dispensat? tenet furz

Interrogatoriū pars tertia

tiue dignitatē, de hoc in secūda pte sūme. ti. de simonia. z i oīb; q̄ habes. s. in ca. de bñficiatis. z in c. de clericis in cōi potes iērogare put erit expe diēs. Et si est plat' religios' iērogandū ē de his q̄ sūt in c. pcedēti: z de alijs q̄ sequūt

Si aliq̄d manifestū pctm i subdit' dissimulauit z nō cor rexit. aut si nō manifesta que samen ad ei' noticiā aliquas liter peruenerūt vlti' non q̄siuit. Si p̄o ex negligētia dimitteret: puto mortle quo ad criminalia. si aut' ex aliq̄ ra tiōe vt ad mai' scādalu vitan dū sec'. Si i capitulo equ' iu dex nō fuit. Si de reb; mōas terij dilapidator fuit. Si su pioribus suis non obediuit. Si causas sibi a superioribus cōmissas nō fm p̄siliū pitoz sed fm acceptōez psonaz det minauit. In oīb; his est pec catuz mortale vl' veniale fm q̄ntitatē excessus z maliciā z negligētiā. Si indignos z n̄ idoneos in officijs posuit: et maxie ad curā aīaz. z malevi det talis posse excusari a moz tali si eos q̄s scit malos et in mortali pseuerare pōit ad cu rā aīaz cū pōt repellere. nec credo q̄ excuset paucitas. s. qz nō inueniunt' aliq̄. z etiaz si

iste als sit industrius mul tū. z bñ officiet eccl'ā in exte riorib;. Idē cū sustinet tales si illos potest iuridice remo uere. Si posuit ad audies tiā p̄fessionū notabilie iēgran tes et ineptos vl' crimiosos: mortalie peccauit p regulam Qui causam dāni dat. Idē si tles tolerat cū possit remo uere: nisi forte a supiori sint ad h' positi. Sed quā curam de ipis habebit cū ad sui da mnationē exerceāt tales offi ciū audiēdi p̄fessiones. Quō at dicať inept' vel notabiliter ignorās habes in sūma. Si fuit nimis pōposus z curios sus in edificijs ecclie vl' mo nasterij: in ornāmēt; z hmōi quod est cōtra sniam Hiero. z Amb. xij. q. ij. c. aurū. z ca. glia epi. z etiā Bern. Et tū a modernis sūt hodie mltre sup fluitates z curiositates z pla cita p̄tra exēpla oīm scōroz. z in his amittit' multū tps z deuotio. ita vt cōpletis edifi cijs exhaust' videat' oīs spūs z paupes in tea moriūt fame: q̄s de supfluis eoz tenēt sus tētare. xij. q. ij. c. eps eccl'asti carū. Si nimis fuit sollicit' circa tpalia ex hoc min' debi to vacās spūalib; in se z i sub ditis. vt lectōi: oratōi: admo

nitioni: utiq; peccatū ē plus
 z minus fm q̄ntitatem excelsus.
 Principalis enī eius cura
 debet esse de spūalib; Si
 p curias nimis discurret litis
 gando cum scādalo hoīm cū
 posset p aliū modū mag; pa-
 cificū sua repeteret si non tm̄
 Si iura z puilegia sue ecclie
 non seruauit z defendit vt de-
 buit. Si in dispensando in-
 discrete se habuit: vel quia ni-
 mis de facili et sine causa rō-
 nabili in ieiunijs dispēsauit.
 In esu carniū: in retinēdis
 reb; ad vsum. In penitentijs
 taratis fm regulam vel con-
 stitutiones z hmōi: quia pec-
 cauit inducendo relaxatiōem
 z rigore religiōis eneruādo.
 Unde bt̄s B̄ndict; i regu-
 la dicit: q; d̄ oī dispēsatiōe h; z
 reddere rōez. Si fuit nimis
 dur; in dispensando cū debu-
 it: p̄cipue cuz debilib; z infir-
 mis z hmōi: nō puidens eis
 Si fuit exemplaris i incessu
 moderato: habitu n̄ p̄cioso: i
 modestia gest;. In locutione
 rara graui z fructuosa: cauēs
 discordias: pacem nutriens
 oēs patienter videns et tole-
 rans: singularitates vitās: cō-
 munia seqns cū pōt: nemini
 blandus: affabilis cūctis: su-
 rratōes: detractōes: irrillio

nes: fabulatiōes: maledicti-
 ones p̄tentiōes i se z in suis
 eliminās: circūspect; i oib; n̄
 d̄lectat; de p̄sidētia sz timēs d̄
 negligētia: cū de singulis ha-
 beat reddere rōnē sibi cōmis-
 sis. Ita curā alioz habeāt q; q;
 sui n̄ obliuiscāt: vt docz Bre.
 in pastoralī. Si in corrigēdo
 fuit nimis remissus vl̄ nimis
 rigid; vtrūq; cauēdū ē vt do-
 cet Bre. i mora. z habet. xlv.
 dis. c. disciplina: nā facilitas
 venie incētū p̄bet delinq̄n-
 di Amb. xxiij. q. iij. c. ē iniu-
 sta z aspitas nimie increpatio-
 nis nec correptiōez recipit n̄
 salutē Leo dis. xlv. c. cū bt̄s
 z. c. lz plerūq; ea dist. P̄eci-
 pue p̄o circa seniores d; p̄las-
 tus i corrigēdo se habere hū-
 manū: vt dicit in illo capitu-
 nisi essent habituati in malo.
 q; tē durius fm Bre. vt. d. c.
 disciplina. z. c. licet plerūq;
 z. c. cū bt̄s. z. c. penitudinis
 tpa. xxvj. q. vij. z. c. tanta. lxxx
 vj. di. Si nō induxit q̄ntum
 potuit p̄bo z exemplo ad ob-
 seruādū oīa cerimonialia or-
 dinis sui. Si malas cōsue-
 tudines seu corruptelas rego-
 nare pmisit. Si cōtra regulā
 z decētā religiōis etiā q̄s in-
 uenit iā inductas nō abstulit
 q̄ntū potuit: vt viciū p̄petas

Interrogatorij pars tertia

tis. discursū fratꝝ ad placitū familiaritatē cū mlieribꝝ vꝝ viris: si est monacha collatōez rez amicis ⁊ sanguineis sine licētia ⁊ rōnabili cā. esū carniū vbi nō debēt comedi: qđ est vniuersale oī monacho. d. p. se. di. v. c. mōacho. et precis pue. q. sūt ꝑtra cēntialia vota religiōis nullo mō debz ꝑmittere: nec etiā ad receptōez sꝝ moniacā monialiū: sꝝe hodie fit qđ vbiqꝝ. Q. si nō ꝑt talia remouere nec ē spes in futurꝝ dimittat curā: exēplo scī Bñ dicti. vii. q. j. c. aduersitas. circa finē. i. c. fi. ea. q. als nec qes tē suā amittat. et tandē dānatōnē cū eis icurrat qđ cūqꝝ sit ille abbas vꝝ abbatissa: prior vꝝ priorissa: l. als qđ cūqꝝ noīe censeat. Nec sufficit qđ ꝑlatꝝ corrigat vicia qđ ipm nosse cōtigerit: sed dꝝ diligētē agnoscere vultū pecoris sui ꝑsides rādovias eiꝝ. Laueat autē ne crimīa sibi delata ī foro ꝑscientie vel in secreto iudicet illꝝ in foro ꝑtēioso seu ī caplo vbi tm manifesta sunt puniēda. nec foro miscēda sūt iudiciali. Si habz sub cura monasteriū monialiū. de qđ materia diceꝝ in ca. seqnti. Si discrete fecit ꝑcepta in qđbus mltū debz cauere nisi sit res

ardua. ⁊ si cogeret ꝑ ꝑceptū vꝝ sꝝiaz ad aliqd faciēdū vel dicēdū in qđ nō esset ei subditus: vꝝ nō deberet ei obedire: vt reuelādo ꝑctm occultum: oīno esset ei mortale. In nꝝ qđ sitōe ꝑo criminū receptōne. accusatōis vel denūciatōis. vel ꝑlatōe sꝝie excōicatōis ⁊ hmoi nō sit ꝑcept. nō ꝑcedat ꝑ suspitiōnē: sed ꝑ ꝑbatōes ⁊ modos veridicos: als incurreret grane ꝑctm ⁊ aliqñ sēteā tīā excōicatōis. de his in. iij. ꝑte sūme. Si ꝑlatꝝ recipit aliqñ ad ordinē mendicātū ad ꝑfessionē añ annū ꝑpletū ꝑbatōis seu nouiciatꝝ ē suspēsus a receptōe aliorū ad ꝑfessionē: ⁊ debitor pene graū oris culpe. vñō mortalitꝝ ꝑccat. extra de regularibꝝ. c. nō solum. libro. vij. :

De ep̄is et ꝑlatꝝ superioribꝝ
Capitulum. xvi.

Intra ep̄is

c. scopos ⁊ alios superiores ꝑlatos sic ꝑolunt formari interrogatōes. Si nō sit talis lꝝature et scie qđ ꝑ se sciat explicare qđ dꝝ: ad qđ tm tenet: cuz habeat alios sup. his informare ⁊ dirigere. Nā si bonꝝ cōiter ab hoībꝝ

reputat & sufficiens non esset ne-
cessarium nisi eum audire. & si de
aliquo negotio non intelligit eum
confessor vel dubitat: potest de illo
loqui per sua serenitate. Et si tale
quod est in quo variantur opiniones
vel non potest dari certa sententia reli-
quendum est sue conscientie. Idem dicendum
est alios clericos religiosos per
latos & laicos pios & timo-
ratos qui sciunt dicere sufficiunt
facta sua. Si vero non est talis
sed indiget adiutorio inter-
rogatis in quantum clericus est in-
quiri ab eo potest perit expedire
videtur de his qui habes super cir-
ca clericos in communi: ut de officio
divino, de celebratione & admi-
nistratioe sacrorum et morum: & huiusmodi.

Si assumptus ad episcopatum ex
religione interrogandum est de his
qui habes in causa circa religiosos
qui ad multa, nam adhuc tenentur
uare ordinem suum nisi in his que
non patiuntur officium pastorale: ut
silentium: solitudo: & vigiliae et
huiusmodi. In quantum vero beneficiatus
seu curatus est & paratus: interro-
gandum est de his qui habes sus-
pra in causa circa beneficiatos. Et
si recepit dignitatem seu episcopatum
habes aliquam irregularitatem
vel per simoniam vel per intrusio-
nem: dicitur ut in causa precedenti in prin-
cipio. Deinde interroga de his
qui sequuntur qui sunt specialia cure

& officii pastoralis. Si contra-
lit ordines sacros idebitur. quod
est unum in quo multum offendunt.
Si contulit per simoniam sed occul-
te mortaliter peccavit: non tamen est
suspensus ex hoc qui ad alios: sed
per simoniam notoriam est suspen-
sus etiam qui ad alios. Sed in utro-
que casu ordinaris ab eo est suspen-
sus & indiget dispensatione. Si
contulit scienter non habentibus le-
gitimam etatem: mortale est: nec
potest ipse dispensare de etate. Si
contulit ordines per saltum scienter vel
duos sacros scilicet & quatuor mi-
nores cum subdiaconatu pec-
cat mortaliter. Si contulit ordi-
nes sacros extra tempora ordina-
tionum mortale est nisi ex dispense
satiore pape: & ordinatus est suspen-
sus. Minores tamen ordines con-
ferre potest diebus festiuis. Si in
ordinatione omisit aliquid facien-
dum. & si omisit aliquid de substā-
tialibus in quibus importat charac-
terem: oportet totum iterare in alia or-
dinatione quatuor temporum. Si vero
est quod non est subale sed de simpli-
ci solennitate: non debet iterari sed
suppleri tamen omissum in ordi-
natione alia. nec prius ante supple-
tionem iste ordinaris debet exerce-
re officium. Peccat episcopus in huiusmodi
si ex certa scientia vel crassa igno-
rantia hoc facit. Idem videtur si ex
notabili negligentia. Si ordi-

Interrogatorii pars tertia

dinavit aliquē sine licētia sui superioris scientē mortale est: et est suspēsus p̄ annū ab ordinū collatione. Si nō fecit fieri examinatioē de ordinādis: de scia etate et moribz et hmōi fm iura peccat mortalit. Idē si fieri fecit examinatioē p̄ ineptos ad hmōi ordinādos. Si fieri fecit p̄ tales q̄s estimabat p̄pter malaz eoz cōsciam admittere indignos: si ad eū spectat p̄videre de talibus vel remediare.

Si scienter admittit indignū quē iuste repellere pōt: vt ꝓcubinariū: illratū et hmōi. Si nō ꝓtulit sac̄m cōfirmationis q̄n debuit. Soli enīz ep̄i possunt illud ꝓferre: et extra illd̄ t̄ps̄ solitū om̄i t̄pe anni et hora morituris p̄nt ꝓcedere nē sine h̄ moriāt q̄uis sine hoc saluent. Cōmittendo ḡ magnā negligentia vt p̄ ml̄tos annos credo esse mortale. Si nō dedit sac̄m fm̄ debitā formā materiā et locum mortale est. Q, at̄ sit ieiun⁹ nō est necesse: et si decēs et de iure. Si bis dedit alicui sciēter peccavit mortaliter. Unde in hoc debet esse caut⁹ ne iteret. et etiā dz̄ advertere q̄ aliq̄s chrismat⁹ teneat chrismatū nō cōsanguine⁹ s̄ ali⁹

Si in cena dñi nō ꝓsecrauit chrisma et oleū sc̄m vt debuit: qz̄ innouāda sūt talia. et si nō ꝓuauit debitā materiā et formā et ritū ecclie: mortale est et hmōi. Si ꝓsecratioēs eccliaz vel altariū vl̄ calicū et patenarū et b̄ndictioēs vestīū sacrarū nō fecit vt debuit s̄z formā et ritū ecclie. vel si q̄d horū fec̄ ꝓ simoniā mortale ē. Idē d̄ b̄ndictioibz abbatū et abbatissarū. Idē de recōciliatioē ecclie si violata. Doniale quā nouit esse corruptaz nō de facili debet ꝓsecrare in ꝓginē: nec t̄n manifestare crimē si est occultū: s̄z mutare nomē ꝓgis i castā vt nō ꝓpēdat. Si cōtulit b̄nficia ꝓ simoniā: mortale ē: et si ꝓ notoriaz ē suspēsus et q̄ad alios. sec⁹ si ꝓ occultā qz̄ nō ē suspensus. Si ꝓtulit sciēt̄ indignis b̄nficia siue simplicia siue curata: mortale ē. Idē si acceptauit a patronis ꝓsentatū iēptū. idē si ꝓfirmavit indignū. Si ꝓtulit plura b̄nficia i casu nō ꝓcesso vni vl̄ plā officia aut ꝓbēdal̄ aut dignitates. vl̄ si ꝓsanguineis ml̄nus aptis ꝓtulit rōe ꝓsanguita t̄s ꝓstponēdo aptiores mortale ē. Si admisit ad b̄nficia b̄ntia curā anīaz seu ip̄a ꝓtulit nō b̄ntibz annū. xliij. mor

tale est. Si eccl'is d' iure vac
cantib' nō puidit de rectore
sicut vacāt curata bñficia da
ta absq; dispēsatiōe pape his
q; nō attingunt annū. xxv. vel
si infra annū non faciūt se ad
sacerdotiū pmoueri: nisi cau
sa studij sit missum: de quo in
ca. circa beneficiatos: supra.
Si em̄ infra sex menses pri
mo post hoc nō prouidit non
pōt postea se intromittere ali
as vsurparet quod non pōt: qz
mortale est et non tenet talis
collatio: z sic teneret errores
suū manifestare. Idem qm̄ res
cepto secundo beneficio va
cauit p̄mū: vel secūda p̄bēda
vacauit p̄ma: de quo habes
sup: sed plene in t̄tia pte sum
me. Si ordinauit aliquē cle
ricū ad ordinē sacrum sine titu
lo vel beneficio: vel saltē p̄ri
monio sufficēti: qz vltra pec
catū tenet ei expensas facere
quousq; de beneficio sit ei p̄
uisum: nisi aliq; epus ei hoc
p̄misset determinando p̄so
nā: qz tūc ille p̄mittens tenet
ad id de hmōi: de quib' vide
in. iij. pte summe. Si in vi
sitatiōe nō diligēter q̄siuit d'
q̄b' debuit: z maxie de vita z
honestate sacerdotū offician
tiū: z quō se habeāt i adminis
tratiōe sacramētoꝝ: z de for

ma eoz. Si bñ p̄nunciāt p̄
cipue baptisma: qd̄ ē magis ne
cessariū. De audiētia p̄fessio
nū quō se habeāt: quō popu
lum admoneāt: z in rebus ec
clesie: p̄cipue altaris q̄ tene
ant mundas. Si aut̄ inues
nit in hmōi notabiliter exces
dere z piculose si nō punit et
puidet q̄ illi se emēdent: vl̄ d'
alio si iste est incorrigibilis z
omnino ineptus: grauit pec
cat: et omnia mala et damna
animarū que inde sequunt̄ ei
imputant̄: si p̄t obuiare et nō
facit. lxxxiij. dis. p̄ totū. Si
n̄ visitauit ep̄atum suū vt de
buit. Si in visitatiōe nimis
sumptuosus fuit: z cū nimia
familia z equitaturis nimis
vltra p̄scriptum numerum.
vel si ip̄e vel familia eius mu
nera accepit: sup̄ quo ē specia
lis pena: de quibus plene in
iij. pte summe. Si sustinet
in officijs et beneficijs noto
rios p̄cubenarios: quos d̄z
post admonitionem si non di
mittant̄ etiam beneficio p̄ua
re grauiter peccat. Si pro
alijs malis z sceleribus mani
festis non punit in vsuris lu
dis tabernis aleis negocijs
secularibus: venationibus p̄
ditiōib' z hmōi. In his em̄ n̄
puniendo videt̄ male posse ex

Interrogatorij pars tertia

culari a mortali: nisi ex hmoi
punitiōibz seqret scisma vel
magnū scādali. di. j. c. vt con
stituerēt. Si laicos sibi sub
ditos notorios pctōres q̄s p
se nouit: vel sibi p parochias
uos eoz denūciatos: vt adul
teros vsurarios inimicias
manifestas exercētes nō cor
rigit p censuras z alios mor
dos: grauit peccat: nisi omit
tat: qz nō sperat emēdatio: sed
deterioratio ei⁹. S; tñ h nō
videt sufficientē excusare. s; h
aliud si timeret ḡue scandalū
i alijs. di. xliij. c. comesatiōes
Si malas vsuetudies quas
reppit in sua diocesi nō nitit
auferre q̄ntū p̄t: vt v̄edere las
borare z hmoi in diebus festi
uis. n̄ cōicari sel in anno: z cō
fiteri z hmoi: tripudiare in ec
clesijs: pmittere violari eccle
siasticaz libertatē: aut q̄clici
pueniāt p d̄ictz vl p d̄bitis i
iudicio seclari vl ecclasticā
imunitatē: vt q̄ extrabāt de
bitores vl malefactores p vi
olētā d̄ locz sacz z hmoi i ca
sibz n̄ p̄cessis: d; em̄ phibere
z si post admonitiōz nolūt d̄si
stere excōicare: z p̄missis iā
pūire: als peccat ḡuit omittē
do extiore l̄ negligētia. di. xl
ij. sit rector l̄ doctor. Si fru
ct⁹ l̄ reddit⁹ ep̄at⁹ sui male ex

p̄dit dādo p̄sanguineis suis l̄
alijs n̄ indigētibz peccat ḡuit
z si d̄isticta sūt ea q̄ deputant̄
ad mēsz ei⁹ ab alijs: z si ea q̄
erogare d; clericis: vel ad p̄
paratiōem ecclie: vel par̄pibz
dat p̄sanguineis vl alijs ami
cis sine pbabili indigētia: te
net restituere illa: qz rapinaz
fecit. Et silt recipiētes ab eo
Si p̄o nō sūt d̄istincta h̄ bo
na cuz intelligant oīa p̄mitti
fidei sue: ea q̄ sup̄fluūt ad vsū
sui z familie sue puenient d;
paupibz erogare: als nō dan
do paupibz subtrahit. xij. q. ij
c. aurū. z. c. glia ep̄i Tho. Si
grauauit subditos suos in i
debitis collectz. Si fecit cle
ricos suos soluere collectas
et tallias positas a d̄no tpali
vel gabellas ad eius instātā.
Si sponte ip̄e dedit absq̄
lnia romani pontificis: qz p̄
hibet. Si delicta clericoz
vel laicoz: vt blasphemantiū
deū vel sanctos suffocantiū
paruulos exinadvertentia et
hmoi puniuit magis pena pec
uniaria ex auaricia z magis
ppter lucrū q̄ p salute eoz
ad refrenandū. Si visitauit
diocesim vel visitari fecit ma
gis ppter lucrū q̄ ppter aīa
rum salutē. Si alienauit bo
na ep̄atus sui sine lnia pape i

casu indebito in quilibet horum est mortale. Si iura aliarum ecclesiarum non seruauit. Si bona vacantium ecclesiarum sibi usurpauit cum debeant successori reseruari. Si iusta debita a predecessoribus contracta ratione ecclesie non soluit. Si fructus alicuius beneficij ad tempus accepit: vel partem ab eo cui dedit vult habere, in quilibet horum est rapina. Si non seruauit formam iuris circa manifestos usurarios: scilicet certa quantitate contentam non factam debita restitutione remittit sibi: et ad sacramenta et ad sepulturam admittit. Si incerta pauperibus dispensanda in usus suum conuertit sine necessitate. Si sententias excommunicationis de facili propter lucrum profert vel absolutiones. Si permisit questuarios vel alios pronunciare in discretas indulgentias et falsas quolibet est mortale et graue. Si exemptos ut predicatores fratres et monachos: heremitas sancti Augustini: carmelitas: seruitas: cistercienses: et alios habentes priuilegia exemptionis iniuste molestat non seruando eorum priuilegia vel pro audienda confessione non admittendo sibi presentatos idoneos: secundum clementinam dudum de sepulchris vel sibi retinen-

do nimios casus vel incosuetos ut quotidie habeant ire ad ipsos vel ad alium cogendo quantum ad id in quibus sunt priuilegiati: vel eos ad iudicium trahendo: cum in nullo possit eos uenire nisi per heresim peccat grauius. Si monasteria monachorum vel monacharum non excepta non diligenter et honeste uisitaui: et eos vel eas ad seruandum regulam induxit deponendo abbates vel abbatissas: pro relaxatione cum expedit habendo curam de honestate earum: et quod non habeant familiaritatem cum clericis religiosi vel laici: prouidendo de diligenti clausura et de confessorio securo docto et honesto: prohibendo ingressum simoniacum et uiciu feminarum que ibi fiunt festa uana in consecratione

De iudicando in foro (earum contentioso.

Non tenuit vicarium
 f. pitum et bonum: precipue quoniam
 ex se non habuit debitam sufficientiam iuris. Si non seruauit debitum ordinem iudicium. Si fuit acceptor personarum. Si dedit iniuste sententias: dicitur ut. s. i. c. circa iudices. Si non seruauit debitam formam iuris in ferendo sententias excommunicationis suspensionis et interdicti: quod ultra partem mortale incurrit certam penam, de qua in. iiij. p.

Interrogatorii pars tertia

te sume: precipue in causis mri
mortalibus optet ee cautissimu
z ponderosum circa diuortia
Si dedit Iniam dno tepali: l
iudici verberadi vl' ponedi in
patibulo vl' icarceradi vl' als
puniendi clericos suos: nisi in
casu in qd esset incorrigibiles
peum: qz efficif cu pdictis ex
coicat. c. vt fame. de sen. ex.
Flemine tn dz pberare mani
bus suis nec tn cu expedit p
laicu: sz p clericu dz facere ver
berare clericum fm iura: z a
causis sanguinu dz abstinere
ope psilio z madata. Sibe:
reticos diligeter no inqsiuit i
diocesi sua: z puniuit fm iura
Si testameta z vltimas vo
luntates no fecit implere: pre
cipue legata facta ad pial cau
sas. Si dispensauit in votis z
iuramentis in qb no potuit
vel si potuit tn indiscrete et si
ne ca ronabili pctm est graue
Si absoluit a sententijs a qd
b no potuit: vt pape refuatis
vel dispensauit in irregulari
tate de qd no potuit. Si exēpla
ris fuit in habitu n pcioso vl'
pomposo suppellectilibus: n
argenteis: et curiosus in ap
paratu domus: et ornatu no
seculari: in victu sobrio no co
muali nisi p pauperib. In vi
sitando eccliam. Interessen.

do diuinis: z precipue in diebo
festiuis: hec debet facere fm
iura i solenitatibz precipuis ca
tando missaz: dicēdo officiu
deuote no cursim: ordinādo
qz dicat in ecclia sua debite:
freqntando orōnes puatas:
vacādo lectiōi. di. xxxvj. p to
tu. pdicando si scit: si nescit p
uidēdo gregi suo d pdicatori
bus vtilioribz no curiosis: et
de pffessoribz tenēdo honestā
z deuotā familiaz: sollicit de
ei salute: vitando muliez co
uersatiōs sic pot. In exitu d
domo raro nisi ad eccliam se
pe pferēdo: z qrendo psilia a
seruis dei quō possit suo gre
gi puidere adulatiōes vt ves
nenū abhorreat: p viduarū:
pauperz orphanoz z oppssoz
existat: et causas corpm sine
expēsis expediri faciat. In in
iurijs ppris no fit vindicatio
uus sed patiētissimus: i pbo
z gestu no subitus z iracūd
nemini mltū familiaris nisi f
uis dei: supioribus obediens
eqlib n inidēs: n gaudēs de
dignitate z honore: sz lugens
p exteriori occupatiōe z pleb
offēsiōe: z si in oibz diliget se
habuerit nil deo acceptabili
us. Si ho pfictorie et male
nil miserius z dānabilius epi
dignitate: vt dt Aug. di. xl. c.

an oia. De plat habes mul
 ta in. iij. pte sūme. ti. fi. p totū
 Epi z sup pcedentes vna do
 mū vsurarijs manifestis alie
 nigenis ad fenus exercenduz
 sūt ipso facto suspensi extra d
 vsuris. c. q̄q̄. li. vj. Sitr si p
 mittūt q̄ hmōi vsurarij alie
 nigene exerceāt fen^o in terris
 eoz subiectis iurisdiciōi nisi
 infra tres menses expulerint
 eos suspēsi sūt: vt in. d. c. q̄q̄.
 de vsu. li. vj. Qui se gerit pro
 papa electus a minori pte q̄
 a duabz ptribz cardinaliū ē ip
 so facto excōicat^o. Et sitr car
 dinalis q̄ presumpserit nomi
 nare talem papā. Et sitr oēs
 alij qui talem recipient p pa
 pa. extra de elec. c. licet. li. vj.
 Omnes clerici z religiosi ac
 laici siue familiares curie: si
 ue alij qui aliq̄d pactum fece
 rint: vel aliquid magnum vel
 parū promiserint: vel pmis
 sionem receperint ex pacto:
 vel promissione occulta vel
 manifesta dederint: vel etiam
 receperint quid magnum vel
 paruum. p aliqua iusticia vel
 gratia p se vel alio in causis
 iudiciarijs: vel lris aplicis z
 q̄buscūqz modis ab aplicā se
 de obtinendū ipso facto sunt
 excōicati. In extranaganti
 Bonifacij octauū: cui^o abso

lutio pape reseruatur. Nec
 habent locum in curia rhor
 mana. Joh. an. et Anto. de
 butrio eam allegat.

De absolutōe z penitentie
 iniunctione.

Ca. XVI.

Estquam

Pro penitens dixit ex
 se pctā sua siue ex in
 terrogatiōe p̄fessoris interrogā
 tis pctā sua vt debuit: tandē
 p̄cludat. In istis peccati z i
 mltis: cogitatōe: delectatōe:
 locutiōe: ope: z omissione: v̄l
 aliq̄ d hmōi: de q̄bz dico meā
 culpam. Cōfessor hō interro
 get eū si sit talis de quo n̄ du
 bitez: qz tūc supfluū z irrīsibi
 le. Si ip̄e dolet de omnibus
 pctis venialibus z mortalibz
 p̄fessis: z si p̄ponit firmit̄ ab
 illis abstinere seu ab oibz mor
 talibz. Si vero tal̄ habet ali
 qua restituere: vel famam v̄l
 res: v̄l pro iniuria satisfaccere
 z huiusmōi: si est p̄atus face
 re q̄z cūi^o p̄t absqz dilatione
 aliq̄: q̄ restitutio quō faciēda
 sit z quo ordine quo ad certa
 et incerta. vide in. ij. pte sū. ti.
 de resti. p totum. q̄ si dicat se
 nolle istud facere v̄l nō posse:
 cū tñ possit nō ē absoluend^o.
 Tho. vt dz. xj. q. iij. c. tūc p̄a.

Interrogatio ii pars tertia.

Pōt tñ sibi dici Misereatur
tui zc. sed nullo mō. Ego ab-
soluo te. Potest etiā ei iniun-
gi aliquod bonū faciendū nō
tñ in pñiam: declarādo sibi h
q̄ infructuosa sit talis cōfessio
ei z sine remissioe peccatorū.
de pe. di. v. c. falsas. Sz si pa-
ratus ē facere oia ad q̄ tenet:
tūc si esset aliqua excōicatiois
sentētia ligatus. si nō pōt euz
absoluere ab illa remitte eum
ad episcopū seu ad aliū qui
possit absoluere: vel tū vadat
ad pcurandū absolutionez p
eo z cū est absolutus ab excōi-
catioe: postea tū eū absolue a
peccatis: z nō p̄us. Tho. Si
aut̄ potes eum absoluere ha-
bendo in h̄ spēalem autorita-
tem si nō absoluiti eū in pñci-
pio qd̄ decentius fuit: nec tñ
est multa vis si fiat in fine cō-
fessiois dūmō fiat añ absoluti-
onē a peccatis absolue eum
per hunc modū vt infra. Pri-
mo exigendum est ab eo iura-
mētū vt sit paratus stare mā-
datis ecclie q̄ illi fiet p̄ illa cā
q̄ iuramēto p̄stīto iniūgat̄ ei
h̄. s. si incidit faciēdo q̄ aliquē
canonē: pponat nō amplius
facere q̄ illū. Si h̄o p̄ offen-
sa vel damno facto in aliū p̄-
mittat satisfacere q̄tū p̄t: z h̄
facto denudatis humeris cō-

fessor seu absoluens cum di-
sciplina vel virga pcutiat euz
dicendo psal. Misere mei
de⁹ vl̄ aliū psal. pñiales vādo
ictū p̄ ql̄ibet p̄su: postea vero
glia patri. z sic erat finit⁹ hab
iūgit kyrie eleyson: ch̄ie eley-
son: kyrie eleyso. P̄ n̄. Et ne
nos. h̄. Saluū fac seruū tuū
Rñ. deus me⁹ speratē in te. h̄
Esto ei dñe turris fortitudis
Rñ. a facie inimici. h̄. Nihil
p̄ficiat inimic⁹ in eo. Rñ. z fi-
lius iniquitatis nō apponat no-
cere ei. h̄. Dñe exaudi orōnez
meā. Rñ. et clamor me⁹ ad te
veniat. h̄. Dñs vobiscū. Rñ.
z cū spū tuo Oremus. Deus
cui p̄riū ē misereri sēp z p̄ce-
re. suscipe de p̄catioez n̄am. z
hūc famulū tuū quem sn̄ia ex-
cōicatiois ligatū tenet mise-
ratio tue pietatis absoluat. p̄
ch̄im dñm n̄m. Auctoritate
oīpotent⁹ dei. z brōz ap̄lorū
Petri z Pauli. z dñi pape vl̄
archiepi vel epi mibi cōcessa
ego absoluo te ab hoc vincu-
lo excōicatiois quā incurristi
p̄t̄ iniectioez man⁹ violentā
in clericū vel religiosū vel p̄-
pter ingressum in monasteri-
um monialiū in casu n̄ cōces-
so: z hmōi. Et si plurib⁹ sentē-
tijs est ligatus est dicendum
totiēs ego absoluo te ab excōi-

z talē cām, z si plies ppe eādē cām dōm est totiens quoties icurristi toties ego absoluo te, et restituo te sanctis sacramentis ecclesie z cōioni z unitati fidelium. In noīe patris z filij z spūs sancti amē pberando eū vsq; amē Nota tū q; ista forma quibus debeat obseruari vt habet extra d. sen. excō. c. nup. nō tū ē ita necessaria qn simpliciter fieri posset s̄m De. de pal. z Jo. de lig. Sicut ḡ excōicatio fieri p̄t simplici p̄bo, quibus nō debeat fieri, sic z absolutio, extra de reg. iuris. c. omnis res, sed qn fieri h̄mōi absolutio in publico vt erga mulieres, forte tūc esset omittēda h̄mōi pberatio ne denudet p̄ctm. Si p̄o q̄s p̄pter rē ablatā alteri eēt excōicatus quibus restituerit nō tūc est absolutus nisi iudex q̄ p̄tulit sniam eum absoluerit, z h̄ declarandū ē p̄sonis post absolutionē ab h̄mōi, vel si nō ē aliq; snia ligat̄ si h̄z aliq; casus p̄ctōz ep̄o reseruator. de q̄b; n̄ potes absolueri: nihilominus absolue eum ab illis, a quibus potes sub hac forma Si teneris aliq; vinculo excōicatiois minoris ego absoluo te, z restituo te sanctis sacramētis ecclesie. In nomie

patris zc. Misereatur tui zc. Filius dei p̄ suā misericordiā te absoluat, z ego auctoritate q̄ fungor: absoluo te ab om̄ib; p̄ctis tuis a quibus possuz te absolueri. In nomie patris zc. Peccata vero a quibus non pōt eū absolueri exprimat ei imponens vt habeat recursum ad ep̄m v̄l eius vicariū p̄pter h̄mōi absolutionē, z dicat ea sibi in cōfessione, v̄l si eēt simplex z nesciret ita bene exprimere factū suū scribat confessor in cedula illō vel illa si sūt plura vt illā portet penitens ep̄o vel eius vicario sub hac forma vel simili. Latorē vel latricē p̄sentin; p̄ homicidio vel incestu, tali gradu et huiusmodi cōmissio absoluedū vestre paternitati trāsmitto vt absolutōis b̄nificiū impendendo, z ei salutarem p̄niam iniūgēdo ip̄m sancte ecclie recōciliatis, q; si ep̄s vel vicarius remittat eū ad cōfessorem ip̄m auctoritate illius itez absoluat ab oib; z imponat penitentia p̄ illo p̄ quo nōdum imposuerat z cautū reddat illum ne illā cedula alteri legēdam tradat. Vel etiā ip̄e confessor si potest vadat p̄ eo ad ep̄m p̄ auctoritate si sibi velit dare. Si vero ille non ha

Interrogatorii pars tertia

bet casum de reseruatis, vel si habet confessor potest de oib; absoluere pmissa absolutioe ab excoicatioe minori, et alijs, vt sup. **D**isereat et c. **F**ilius dei et c. **E**go autoritate qua fungor absoluo te ab oib; pctis tuis. **I**n noie patris et c. et faciat tunc signu crucis cum dicit: **I**n nomie sup illu: nec est necessaria manus impositio sup penitentem: imo nec deces. **f**m Tho. pcpue sup mulieres, magis em decet signatio crucis, et postea addat: **P**assio dñi nostri Jesu chri et merita beate **M**arie virginis: et oim scotoz et sanctoz dei merita, et qcqd boni feceris vl' pponis facere, et mala q sustinebis sint tibi in remissioz pctoz oiz tuoz. **Q**ue verba no sunt omittenda, qz sunt magne vtilitatis. **s**. oia hmoi cu habeant vim satisfactionis ex pte clauu et sic magis valent. **T**ho

De penitentia iniungenda penitenti.

In iniungedo po pniaz penitenti hoc maxime attendendu est fm oes vt scz tale des qua credas eu oino pficere qntuciq; sit magnus pctoz, et fm **L**h' yf. melius est in hmoi reddere ratis

one de nimia miscdia qd nimia iusticia, **xv**. **q**. **viii**. **c**. al' ligat. **D**ando etia libertatem q cu vna die omittit, s. oratione inuncta vel ieiunium possit in alia die supplere. **S**ive ro dubitat de aliq ne faciat pniaz, puta ieiunium, dicas qz faciat loco ieiunij elemosyna vel aliud. **O**rationes vero psonis q de facili solent reciduar in mortale raro dade st. vel p paucos dies dande sut **J**eiunia po elemosyne et pegrinatodes et hmoi possunt dari p plures dies, qz hmoi etia si fiat in mortali no sut reitrandi, qz valent qstum ad effectum que post se relinquunt post expletionem in satisfactente: cum qs reuertit ad gram. **T**ho. **Q**ueredu est etia a penitente si pot vl' dubitat face re pniaz sibi datam: qz tuc no esset dada vel comutanda: vel remittenda eet. **D**eclaranduz est etia pctozibo magnis fm **H**ostien. qz fm regulas ecclie taxatas, **xv**. **q**. **i**. **c**. pdicanduz. p qlibet mortali est se ptenis pnia iniungeda, et io non credat pctā sua leuia, qz pua dat ei pnia, qz hoc fit ne ea dimittat, qd esset ei mortale, et oporteret ei cofessionem iterare si eet oblitus ei. **P**ot

etiā admoneri q̄ faciat aliq̄s
memoriale de p̄niā sibi iniun-
cta vt melius illius recordet̄
z̄ si obliuisceret q̄ ad te reuer-
tat: vl' si nō possz bñ facere il-
lā cōmutabis eas sibi. Si
p̄o postea recordatur de aliq̄
p̄ctō criminali q̄ tūc fuit obli-
tus si pōt tui habere copiam
reuertat ad te. q̄uis nō sit ei
necessariū, vel vadat ad aliū:
nec tenet nisi tm̄ illud dicere.

Si habet vota que nō pōt
implere vel dubitat si tu has
bes in s̄ specialē autoritatez
dispēsa, vl' poti⁹ in aliud piū
p̄muta. Si p̄o nō habes au-
toritatē remitte eum ad ep̄m
vel eius vicariū. Laue etiā
ne iniūgas p̄niāz p̄ quā fit p̄-
iudiciū alieno iuri: aut p̄ quā
des occasio ruine sp̄ialis ali-
cui, aut p̄ quā possit manife-
stari alterius p̄ctm̄ occultū.
Confessum aut̄ q̄sum potes
studeas ad p̄tritionē induce-
re verbis: siue añ siue in p̄ces-
su siue post p̄fessionē, vt non
dicat p̄ctā sua quasi fabulas:
sed cuz detestatione, z̄ vt ait
Aug. Laute z̄ astute aliq̄n in-
terrogando q̄ credit illum ex
verecundia occultare. Cir-
ca vero turpia z̄ carnalia pec-
cata nō descendas nimis ad
p̄ticularē circūstātiā, postq̄

habet spēs sufficiens p̄cti z̄
h̄mōi, a remoris interrogan-
do ne addiscat hoies malicis-
as z̄ peccata q̄ nesciūt. Tho.
Admonēdo eū sup̄ oīa vt vi-
tet malas societates: frequētet
p̄fessionē: audiat sepe p̄bum
dei: q̄rat orōnes z̄ p̄cipatis
ones bonoz q̄ fiūt in religio-
nibz z̄ indulgētias.

De infirmis,
Caplm. XVII.

Irca ifir-

c mos sic agendū est

Aut em̄ tal' est i p̄s-
culo mortis aut nō. Dico at̄
p̄iculū mortis nō solū qz in
extremis p̄stitutus, s̄ qz fre-
quenter p̄tingit hoies mori
ex illa ifirmitate: z̄ medici du-
bitāt. In tali casu pōt q̄libet
absolui a q̄libet sacerdote d̄
q̄libet p̄ctō, z̄ a qualibz sn̄ia
absqz alia licentia cum picu-
lum est in mora. Talis enim
infirm⁹ aut iā amisit loq̄lam
vel vsū rōnis, puta qz iam
freneticus, aut nō, z̄ in primo
casu si bene viuebat vt bon⁹
fidelis, z̄ frequētabat p̄fessio-
nē: cōionem: z̄ h̄mōi, si petie-
rit sacramenta q̄uis ex inspe-
rato ei talia acciderint. Vel
etiā si malus z̄ obstinatus
diu p̄seuerans in peccatis et

Interrogatorii pars tertia.

diu nō confessus: si petijt sacerdotē vt confiteretur, et oñdit se velle facere oia que debet, et interea fact⁹ est mut⁹ vel frenetic⁹ et piculū est ī moza debet p̄supponi contritus, et faciente aliq̄ confessionē generalez p̄ eo sicut fit ī p̄lo sacerdos faciat absolutionē ab oī sententia et peccato, et pōt iniungere circūstantib⁹ aliq̄d p̄ eo faciendū: vel heredib⁹ sūt cōsanguineis p̄ ei⁹ aīa si volūt acceptare. Deinde debet dari eucharistia a p̄prio sacerdote seculari: quōuis non sit confessus, qz nō potuit: vlt̄ ab alio sacerdote seculari: nō aut̄ religioso si nō habuit licentiā a p̄prio sacerdote vel ep̄o: al̄s ip̄e religiosus incideret ī excommunicationē papalē in h̄ casu. Et hoc ver⁹ est: nisi timeret d̄ expuitōe vlt̄ vomitu eius, qz tūc non deberet sibi dari eucharistia sed extrema vnctio tm̄: imo etiā si nō potuit cōsacare, qz si p̄pter frenesim non pmitteret se vngi: pōt ligari, et sibi violēter dari. Astantibus autē infirmo debet credi si p̄hibēt testimoniū qz petierit confessionē, et oñderit signa contritōis. Si aut̄ non est diu confessus, vel qz notori⁹ peccator incurrit subito amentia et

mutatē vel infirmitatē: nec p̄us nec post oñdit signa contritionis, nil ei dari debz: nec sacramēta: nec ecclīastica sepultura. Si h̄o nec loq̄lam amisit nec amentia incurrit: d̄ ab eo exigi pura confessio pctō rū plus et min⁹ s̄m qz patit̄ tēpus. Nā si est in extremis de p̄ncipalib⁹ est interrogandus p̄maxime inducēdo eū ad contritionē cū spe venie, s̄ si nō est ita in extremis et vellet facere generalē confessionē de tota vita sua sicut multi infirmi fecerūt: quōuis nō sit necessarium de his q̄ rite al̄s confessus est iterare confessionē admittēda est, et tandē absolutio impendēda ab omni sn̄ia excoīcatōis, et ab oī pctō mō supra dicto, in c. p̄cedenti, ita tm̄ qz si ligatus eēt aliq̄ excoīcatione a q̄ confessor extra illō piculū nō potuisset absoluerē: debet ei iniungi qz si euadat infirmitatē: quōcūq̄ cōmode pōt p̄sentet se ei ad quē ordinarie spectabat absolutio illius excoīcatōis, al̄s si nō faceret re incidere in eandē excoīcationē, extra de sen. excoī. c. eos li. vj. Sed si erat detent⁹ aliquo pctō de casib⁹ ep̄o reseruat̄, non oportet qz iniungat ei qz post sanitatē ad ep̄m va

dat p absolutōe qz ad illō nō tenet. s; suffic sibi illa absolutio. Nota tñ q si talis eēt usurarius publicus nō p̄t tal admitti ad p̄fessiōez cōionez z ad alia sacramenta nisi facta p̄us cautione de restitutiōe usuraz. vel p̄missiōe ab heredib; de hmōi. z si in casu q̄ amisisset ip̄e loq̄lam vl̄ vsū rōnis oñdat post signa p̄tritiōnis s̄m formā iuris q̄ h̄r in c. q̄q̄. d̄ vsu. li. vj. His pactis nō est p̄nā iūfirmo iniūgenda qz eā facere nō posset s; inno tescēda. vt d̄z. xxvj. q. vj. c. ab infirmis: declarādo sibi talē tibi darē p̄nā si esses san⁹: q̄uis deberes facere multo maiorē s̄m regulas ecclie. s; qz nō potes modo cū eris sanus facies h̄ vel illō vl̄ venis es ad me z tibi dabo. Istud tñ vltimū nō videt securū. qz raro reuertūt p̄nā. Si p̄o de⁹ alit̄ de te disponderet. dimittas p̄ aīa tua tñ p̄ p̄nā. P̄t etiā iniūgt̄ amicis vl̄ cō sanguincis aliquid p̄ p̄nā. si vterq; acceptat. z si credat q̄ satisfaciens sit in statu gratie Sup̄ omnia em̄ auisandus est vt si debet aliqd̄ alicui: vl̄ rōne maleficij vel p̄tract⁹ vl̄ depositi: vl̄ alit̄er declarat b̄n̄ vt non discedat cū alieno ab

hoc seculo: ne in eternū dāne tur. Et de restitutiōe z legatis ad pias causas p̄ aīa sua ita disponat q̄ cito cogant̄ executorozes expedire: z non plon gare sicut sepe z quotidie faciunt. q̄ si nollet sufficienter disponere de restitutiōe sciēda non est absoluendus. Exhortandus est aut̄ ad contritiōnē simul z p̄fidentiam diuine misericōdie exemplo latronis ex meritis passionis ch̄i Si aut̄ haberi nō possit. copia sacerdotis. q̄uis bonuz sit haberi in hmōi piculis in mari vic; bello; vel infirmitate vel morte violenta p̄t laico p̄fiteri. tñ nō est necessarium q̄ si fiat z q̄s euadat tenet talis iterū de illis oībus p̄ctis p̄fiteri. qz nō habebat ille clauēs ecclie. Si p̄o infirmus non est in piculo mortis si habet casum excōicatiōis vel peccata reservata ep̄sco: po: debet p̄fessozire vel m̄stere ad ep̄m si potest p̄ autoritate hmōi: tñ modo tali q̄ nō p̄dat peccatōzē: nisi p̄us ille sibi dederit licentiā nominandi eū. Si p̄o infirm⁹ habet indulgentiam in articulo mortis a papa. appropinquāte morte sic potest fieri absolutio post omnia supradicta.

Interrogatorii pars tertia

pro dicta indulgentia.

Forma absolutiōis in articulo mortis.

Itereat tui zc. **A**utoritate dñi in xpo chri z bñz aploz Petri z Pauli. z dñi nri Pape. **A.** z scē rhomane ecclie in hac pte tibi concessa spēaliter z mibi comissa. cōcedo z do tibi plenariā indulgentiā z remissionē oim pctōz tuoz. de qbz ore confessus es. Hora hic an melius sit dicere. de qbz modo confessus es. an de quibus ore confessus es z corde contritus q nō comisit sub p̄textu istius indulgētie in q̄tuz clauēs ecclie se extendūt. q qdē plenaria indulgētia sit tibi in augmentū p̄tutis z grē. z adq̄sitionis vite eterne. **I**n nomine patris z filij z spiritus sancti Amen.

Forma absolutiōis ab excoicatione minori.

Ego te absoluo a vinculo excoicationis quam incurristi p̄cip̄do cū excoicatis in casu nō cōcesso in loq̄la: in cibo vel potu et h̄mōi: z restituo te sc̄tis sacramentis ecclie. **I**n noīe patris z filij z spūs̄s̄cti amen. Hora q̄o q̄ i absolutōe ab excoicatione maiori debet p̄mo exigi

iuramentū. vt. s. iuret stare mādati ecclie. q. s. ei fiēt ab absoluetep tali materia. q̄ facto imponi ei debēt mādata rōnabilia. vt satisfaciāt ei quez lesit vel dānificauit si p̄t. h̄ tñ p̄ h̄mōi est excoicat⁹: p̄cipue ei iniungendū est ne amplius veniat q̄ illū canonē. vl̄ si fuit excoicatus p̄pter verberationē clerici nō ampli⁹ verberet. **S**c̄do exutis humeris absoluedus debet p̄berari euz virga. dicendo p̄s. **D**isere mei deus. vel aliū psalmū penitentialē ad quēlibet versuz dādo vnū ic̄tū. **P**ostea subiūgat p̄s nri. **E**t ne nos. **S**aluu fac seruū tuū zc. put pauloā supra notatū est. **D**eus cui p̄riū est misereri zc. tādē habēs autoritatem absoluat sic dicendo. **A**utoritate oīp̄otentis dei zc. prout supra plenē dictū est.

Forma absolutiōis a pctis excoicationis minoris.

Iteneris aliq̄ vinclo excoicationis vel p̄ticipationis a q̄ possum te absoluerē ego absoluo te z restituo te sc̄tis sac̄tis ecclie. **I**n noīe patris z filij zc. **D**ñs nri **J**esus ch̄s te absoluat. z ego autoritate q̄ fungor absoluo te a pctis tuis. **I**n noīe

p̄ris r̄c. *D*ia bona q̄ feceris
vel facies. z̄ q̄cqd̄ pateris vel
patieris sit tibi in remissione
peccatoꝝ tuoz̄ū oīm. z̄ in au-
gmentū gr̄e z̄ p̄miū vite eter-
ne. Amen.

*F*orma sacramenti bap-
tismatis.

*B*o te baptizo. In noīe
e p̄ris z̄ filij z̄ sp̄s̄ sancti
amē. *T*ho. in. iij. ego z̄
amē nō sūt d̄ suba sacri: tū dī
ci d̄nt̄ ex statuto z̄ s̄uetudie
eccl̄ie. S; si dubitat. si es ba-
ptizatus nō te rebaptizo. Si
nō es baptizat⁹ ego te bap-
tizo. In noīe p̄ris z̄ filij z̄ sp̄s̄
sancti. Amen.

*F*orma p̄firmationis seu
chrismatis dande p̄ ep̄m.

*O*nsigno te siḡ cruc̄
c z̄ chrismo te chrisma:
te salutis. In noīe pa-
tris z̄ filij z̄ sp̄s̄ sancti amen.
In frōte detur. z̄ cū chrisma
te consecrata ab ep̄o. *T*ho.
in quarto.

*A*bsolutio a pct̄is.

*B*o absoluo te a pec-
e catis tuis In noīe pa-
tris z̄ filij z̄ sp̄s̄ sancti
amē. oīa q̄o alia sunt ad bñ eē
*T*homas.

*F*orma extreme vntiōis.
z̄ p̄mo ad oculos.

p̄ *E*x istam sc̄rām vnti

onē z̄ suā p̄ssimā misericōꝝ
diā parcat tibi d̄ns quicqd̄ p̄
visum deliquisti. s̄m̄ ordinē fra-
trū p̄dicatoꝝ: vel sic s̄m̄ cleri-
cos seculares. q̄cquid vicioꝝ
rū oculo deliquisti. Inungo
oculos tuos isto oleo sancti-
ficato. In noīe p̄ris r̄c. *T*ho.
in. iij. sed seruanda est poz. s.
*B*regoriana. Et fiēda est vn-
ctio in sex locis corpis ad mī-
nus. *P*rimo in vtrisq; oculis
dicēdo. vt s̄. *S*c̄do ī vtrisq;
aurib; dicēdo. p̄ istā r̄c. vt su-
pra ad illd̄. q̄cquid. z̄ exinde
sic deliquisti p̄ auditū. vel auri-
um vicio deliquisti. *T*ertio ī
naribus dicēdo. per istam.
r̄c. quicquid deliquisti p̄ odor-
ratum. vel narūm vicio deli-
quisti. *Q*uarto in ore clauso
dicēdo. per istam r̄c. quic-
quid per gustum deliquisti.
vel quicqd̄ oris vicio deliq̄-
sti. *Q*uinto in vtrisq; manib;
ab intra in palmis. dicēdo.
*P*er istam sanctam r̄c. quic-
quid deliquisti per tactum.
vel tactus vicio. *S*exto in
pedibus ambobus in parte
superiori dicēdo. p̄ istā r̄c. q̄c-
qd̄ deliquisti p̄ gressum v̄l icc̄-
sum vel recessum vel taliū vi-
cio deliquisti. *C*lerici seculares
addūt septimū ad lūbos q̄ fi-
eri debet vbi est s̄uetudo: l̄

Interrogatorii pars tertia

cet nō vraf ordo p̄dicatoꝝ er-
ga fr̄es: ⁊ fit in renibꝫ, dicēdo
p̄ istā rē, q̄cqd lumboꝝ vel p̄
carnis vicīū deliquisti. ⁊ duz
fiunt vnctōes dicant̄ hec ver-
ba semel tm̄.

**Forma cōsecrationis cor-
poris christi.**

Ec est f̄m Tho. i. iij.

h Hoc est em̄ corpꝫ meū
ei tm̄ nō est de substātia
cōsecrationis: nihilominus
tm̄ nō debz omitti: als pecca-
ret mortaliter.

Forma cōsecratiois sāguis

Ec est em̄ calix sāguis

h nis mei noui ⁊ eterni
testamēti. mysteriū f̄i-
dei q̄ p̄ vobis ⁊ p̄ multis effun-
det̄ in remissionē peccatoꝝ.
Omnia em̄ verba hec sūt de
suba cōsecratiois p̄ter em̄ f̄m
Thomam.

Forma ordinū in p̄mo.

Vi cū sint septem f̄m

q Tho. q̄libet hz formā
suā. Sciendū est f̄m
Tho. in. iij. q̄ tūc imprim̄
character seu recipit̄ ordo cū
porrectū instrumentū illius
ordinis tanq̄s materiam ab
ep̄o dicente formā illius or-
dinis tangit manū ordinan-
tis ad illū ordinem.

Forma ostiarū.

His qui ordinant̄ ad

hunc ordinē tradit ep̄us clas-
nes ecclie dicens. Sic agite
q̄si reddituri deo rōnem pro
his rebꝫ q̄ his claibꝫ reclus-
duntur. Archidiaconus ves-
ro ostium ecclie facit illos
tangere

Forma lectoratus

Vic tradit ep̄us codi-

h cē de quo lecturꝫ ver-
ba sicut p̄phete. vt mis-
sile vl' eplaz librū dicēs. Ac-
cipite ⁊ estote v̄bi dei lecto-
res habituri si fideliter ⁊ des-
note impleuerit̄ officiū v̄m
partē cū his q̄ verbuz dei ab
initio ministrauerūt.

Forma exorcistatus

Vic tradit ep̄s libel-

h lū in q̄ scripti sunt ex-
orcismi. vel illū vbi ex-
orcizat̄ aqua b̄ndicta: vel ali-
um dicens. Accipite ⁊ comē-
date memorie. ⁊ habetote po-
testatē imponēdi manus sup
energumios siue baptizatos
siue cathecuminos.

Forma accholytatus

Vic tradit ep̄s ceros

h ferariū. i. candelabrū
dicēs. Accipite ceros
ferariū cū cereo. ⁊ sciats̄ vos
ad accendenda luminaria ec-
clesie mancipatos. Accipiat
etiā vrceolū vacuū ab archi-
diacono dicente ep̄o. Accipi

te vrceolū ad effūdēdū vinū
z aquā in eucharistiā sangui
nis christi.

Forma subdiaconatus.

Vic dat calix vacuus
h o cū patena ab epō z vr
ceol^o cū aq̄: a manili. i.
bacili z manutergio ab archi
diacono dicēte. Videte cui^o
ministeriū vobis tradit z iō
si vsq̄ nūc fuistis tardi ad ec
clesiā: ammodo debetis eē as
sidui. Si vsq̄ nūc fuistis som
nolēti: ammodo vigiles. Si
vsq̄ nūc ebriosi ammodo sobrii
Si vsq̄ nūc ihonesti: ammodo
casti. Oblatiōes q̄ veniūt i al
tari panes ppositiōis appel
lant: de ipis oblatiōibz tātū
dz poni in altari q̄ntū possit
p̄lo sufficere: ne aliqd putris
dū in sacrario remaneat. Pal
le p̄o q̄ sūt in substratoria al
taris in alio vase debēt laua
ri. In alio corpales et palle.
Ubi aut corpales lote fuerit
nullum aliud linreamē ibidē
debet lauari. Ip̄a aut aq̄ dz i
baptistergio mergi. Iō ad
moneo vt vos exhibeat̄ ita
vt deo placere possitis.

Forma diaconatus.

Vic tradit ep̄s libz: uz
h euāgelioz dicēs. Ac
cipite p̄tatem legendi
euangelii in ecclia dei tam p

viuis q̄ p defunctis. In noie
dñi amen. Itē ep̄s ponit ma
nū sup caput ei^o dicēs. Emit
te in eū quelum^o sp̄s sanctuz
zē. Itē dat ei stolaz dicēs. Ac
cipite stolā: vt patet in ponti
ficali. In datione tātū euāges
lioꝝ libri fm Tho. character
imprimitur.

Forma p̄sbyteratus.

Vic ep̄s tradit calicez
h o cuz patena p̄parata. i.
cū vino in calice z ho
stia in patena: als non recipe
ret characterē fm Tho. si n̄
esset p̄parata dicēs. Accipi
te potestātē offerre sacrificiū
deo missamq̄ celebrare tam
p viuis q̄ pro defunctis. In
nomine dñi amē. Itē ab epō
imponit man^o sup ordinan
dū: z oēs sacerdotes cum eo
ibi p̄sentes dicente ipso epō.
Orem^o dilectissimi domi zē.
vt in pontificali. Petrus de
tharantasia dixit q̄ in iposi
tiōe manuū imp̄mat characē
Primū tñ veri^o ē z cōmuni^o
fm Tho. s. in porrectiōe cali
cis p̄parati. Item inungunt
manus sacerdot̄ cū ordinat̄
ab epō dicēte Cōsecrare z s̄a
ctificare zē. Itē aprat sibi sto
lā sup hūeros dicens. Acci
pitem iugū dñi zē. Itē vestit eū
cum casula. i. planeta dicens.

De restitutōe liber tertius

ergo q̄ si p̄mū fuerit omissus
idē porrectio calicis p̄pati to
tū d̄z iterari q̄si nihil sit factū
Si h̄o istud fuerit obf̄natū
z aliqd̄ de p̄dictis alijs fuerit
omissū: nullo mō debz itera
ri ordinatio. s̄z qd̄ omissū est
d̄z suppleri ab ep̄o ī alia ordi
natōe: z interim nō celebret.

Forma sacri m̄rimoniij

On est determinata.

n Est aut̄ forma illa ex
p̄ssio p̄sens^o per ver
ba vni^o in alterū coniugū. vt
accipio te ī vxorē. vel accipio
te in virū. vel cum interrogat̄
Si vult talē in vxorē vel viz.
Et r̄ndet q̄ sic. vel si loqui nō
pōt p̄ scripturā vel alia signa
ex p̄mentia cōsensum

Finit tertia pars libri sc̄di
z p̄ cōsequēs tot^o tractat^o sis
ue sūmula de cōfessione cum
interrogationibz fiendis re
uerēdissimi patris Antonini
Florentini archiepi.

Incipit liber

tertius p̄sentis tractat^o de re
stitutionibz. Et primo de resti
tutionibz in genere in q̄ ponū
tur viginti man^o rapientum
quaz q̄libet habz q̄ncqz digi
tos seu modos. et sic sunt cen

tum modi in quibz sit restitu
tio vl̄ erogatio: vt p̄tz in secū
da parte sūme. ti. ij.

E prima

d manu fenerato
ria potest intelli
gi illud quod ha
bet Apoca. xvij. Vidi mulie
rem sedentē sup bestia coccia
neā. i. diabolū habentē ī ma
nu eius poculū aureū. Hec
mulier ē cupiditas: que ī ma
nu. i. in ope vsure habz diuiti
as quas litit. sed nō extinguit
ei^o sitis: sed solū delectat ī vi
dendo. Hec aut̄ habet quinqz
qz modos sicut man^o habet
quinqz digitos Et prim^o est
in pignozibz. q̄n. s. q̄s p̄ mu
tuo alteri facto recipit pign^o
ab eo rei mobilis vt vestimē
tum seu lucrum equi seu hu
iusmodi: aut immobilis: vt
possessioez ex qua capit fru
ctū siue lucrum nō cōputans
cum. s. quis depōit pecuniā
in sortē: qd̄ vsura est nisi ī cas
su cū genera socero q̄usqz ha
beat ab eo dores sustinēs or
nera m̄rimoniij accipit ab eo
possessioz ī pign^o. extra d̄ vsu.
c. salubrit. Et d̄ h̄ diffuse ī. ij.
pte sū. ti. j. c. vj. Sc̄os digi
t^o seu mod^o est in depositōibz